ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5833 · ՄԱՐՏ 25 / 7 ԱՊՐԻԼ 1905 · ՇԱԲԱԹ · 2 ՍԻՖԷՐ 1323 · ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5833

درسعادتده غلطه‌ده آرولق غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ, լուր եւ ամէն գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Պոլիս, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի տեղ:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԱՍՈՅԹԻ
ՄՇՏԱՀՈՍ ԱՂԲԻՒՐ ՄԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան տեղեկագիրը, որ հրատարակուեցաւ վերջերս, կատարեալ համարատուութիւն մըն է 1903 տարուան ելեւմուտքին եւ բոլոր գործառնութիւններուն։ Այդ տեղեկագիրը ինքնին գեղեցիկ տպաւորութիւն կը թողու ամէն մարդու վրայ, որքան վստահութիւն եւ համարում կը վայելէ արդէն Հոգաբարձութիւնը, համարում եւ վստահութիւն՝ որ արդիւնք է իր մեղուաջան գործունէութեան, կանոնաւոր մատակարարութեան եւ մանաւանդ կատարեալ համարատուութեան։

Ցաւալի կերպիւ, Հիւանդանոցի տարեկան մեծ նուագահանդէսը տեղի պիտի չունենայ. անոր յաջողութիւնը արդէն իսկ ապահովուած պէտք է նկատել այն քաջալերական համեմատութեամբ՝ որով պսակուած են նախորդ նուագահանդէսները, օրինակի համար 1903ինը, որուն հասոյթը նշանակուած է տեղեկագրին մէջ 102,586 ղրշ.։ Պատճառ է որ մասնաւոր ուշադրութեան առնենք Հիւանդանոցի հասոյթներու մէկ ուրիշ գլուխը, որ մշտահոս աղբիւր մը դարձած է բարեգործական այդ մեծ հաստատութեանը համար, յորմէ հետէ ստեղծուած է, աղբիւր մը՝ որ առաջ գոյութիւն չունէր եւ գոյութիւն ունենալէն ի վեր ո՛չ միայն մշտահոս կը վազէ, այլ եւ երթալով կ'առատանայ, զի հետզհետէ մեր հասարակութեան մէջ կը տարածուի եւ ընդունելութիւն կը գտնայ այդ աղբիւրին գործածութիւնը, այն է փոխան ծաղկեպսակի եւ ծաղկեփունջի նուիրատուութիւն մը Հիւանդանոցին։

Արդ, պէտք է գիտնալ թէ Արեւելքի մէջ էր որ առաջին անգամ այս գրութիւնը առաջարկուեցաւ եւ պաշտպանուեցաւ 1892ին։ Իսկ գիւտին պատիւը կը պատկանի Գալուզէն էֆէնտիի, որ թէ՛ յղացաւ զայն, թէ՛ առաջարկեց եւ թէ կռուեց ջատագովականներով պաշտպանելով ամէն անոնց դէմ՝ որ օրաթերթի մը մէջ հակառակ կը գրէին այդ գիւտին, առաջարկին ու ընդունելութեանը, առանց խորհելու թէ ի՛նչ մեծ վնաս պիտի հասցնէին Հիւանդանոցին՝ նիւթական տեսակէտով եթէ իրենք յաջողէին մերժել տալ Գալուզէն էֆ.ի առաջարկը։ Բարեբախտաբար՝ հասարակութիւնը շատ աւելի ողջամիտ էր քան Գալուզէն էֆ.ի ընդդիմադիրները։ Վասն զի շուտով ճանչցաւ ու գնահատեց այդ առաջարկին օգտակարութիւնը, բարոյական եւ նիւթական առաւելութիւնը, եւ կիրառութեան դնելով զայն՝ հետզհետէ արտադրեց Հիւանդանոցին համար ամէն տարի մէյ մէկ պատկառելի գումար, ինչպէս 1903ին եղած է 70,194 ղրշ. փոխան ծաղկեպսակի եւ 8956 ղրշ. փոխան ծաղկեփունջի։

Հասոյթի ո՞ր աղբիւրը այսպէս մշտահոս է, կամ այսպէս առանց ո՛ եւ է յոգնութեան ու ջանքի կ'արտադրէ։ Այս գիւտին հեղինակը ուրեմն իր մտքի յղացումովը ամէն տարի իրարու վրայ 60-70 հազար ղրշ.ի անսպառելի եւ ինքնահոս հասոյթ մը ստեղծած է ազգին բարեգործական մեծագոյն հաստատութեանը համար։

Աւելի քան տասը տարի է որ այլ եւս ո՛ եւ է հակառակութիւն չկայ իր գիւտին ու առաջարկին դէմ. որ կատարեալ համակրութեամբ ընդունուելով ընդհանրացաւ, եւ դարձաւ եղաւ սքանչելի աղբիւր մը հասոյթի՝ բարեգործական այն մեծ հաստատութեանը համար՝ որուն բազմազան ծախքերը հոգալու դժուարութիւնները չգիտցող չկայ, վասն զի ո՛չ ոք կ'անգիտանայ թէ ո՛րչափ նեղութիւններ ու մտատանջութիւններ կը կրէ Հոգաբարձութիւնը մինչեւ հասոյթի ո՛ եւ է գումար մը կը գոյացնէ։ Օրինակի համար յայտնի է թէ տարեկան նուագահանդէսները մինչեւ որ կազմակերպուին, եւ հասոյթ մը արտադրեն, ո՛րչափ աշխատութիւններ կը թափուին։ Իսկ Գալուզէն էֆ.ի Արեւելքի միջոցաւ ըրած, պաշտպանած եւ յաջողցուցած առաջարկին շնորհիւ՝ Հիւանդանոցը տարուէ տարի 60-70 ղրշ.ի հասոյթ կը գանձէ փոխան ծաղկեպսակի՝ անաշխատ եւ անձանձրոյթ։

Արդարութեան անկեղծ պարտք մը կատարած կ'ըլլար, եթէ տեղեկագրին մէջ յիշատակութիւն մը ըլլար հասոյթի այս աղբիւրին որո՛ւ գիւտ ըլլալուն մասին։

ՅՈՒՍԱԿ

ՀԱՐՑՈՒՄԻՍ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ (*)

ՆԵՐԵԼԻ ՉԷ

Պարն ու երգը մարդուս համար անհրաժեշտ պէտք մըն է։ Աշխարհիս մէջ չկայ ժողովուրդ մը որ իր երգելու ու պարելու բնաշխարհիկ սովորութիւնը չունենայ։ Վայրենիներ կան, որոնք երգելով կը լափեն իրենց որսը։ Պարի միջոցաւ մեռելական արարողութիւններու պատմութիւններ մոռցուած չեն։ Սրինգի ու թմբուկի ձայնակցութեամբ եղած կրօնական պարերգի հանդիսութիւններ շատերուն համար ծանօթ իրողութիւններ են։ Ո՞չ ապաքէն մեր եկեղեցիներուն ամէնէն միսթիք ալէլուն ու փառաւոր թափօրներն իսկ խունկի եւ երգի օծումը նուիրագործող սրբազան պարերգութիւններ են։ Մէկ խօսքով, երգը բնութեան ձայնն է, ու պարը՝ անոր շարժումը։

Ուրեմն ինչո՞ւ զրկել հայ վարժուհին, ինչպէս երգելու նոյնպէս ալ պարելու բնազդական հաճոյքէն։ Այլ է՝ սակայն պարը, այլ է՝ պարահանդէսը. ուստի քննենք նախ այս վերջնոյն բարոյականը եւ ապա արտօնենք վարժուհիին մուտքը անոր սեմէն ներս։

Այն ատենէն ի վեր երբ թատրոնի ու նուագահանդէսի նման բարոյացուցիչ հաճոյքներ եկան բարեխառնել մարդուս զբօսասէր տենչանքները, պարահանդէսը ալ եւս սոսկ հաճոյքի զբօսավայր մը եղած է հաճոյամոլ ընկերութեան մը համար։

Արդ, ընդունելով վայրկեան մը թէ պարահանդէսին բարոյականը վեր է ամէն քննադատութենէ, քննենք թէ գոնէ մեր զարգացման աստիճանով ի վիճակի՞ ենք վարժուհիները պարահանդէս հրաւիրելու։ Ահաւասիկ իմ կարծիքս այդ մասին։

Նախ սխալ է կազմուած սա գաղափարը թէ վարժուհին մի միայն ապրուստ ճարելու համար է որ վարժուհի եղած է, այլ եւ անոր համար որ կրթիչ դեր մը կը կատարէ մատաղահաս սերունդին մէջ։

Զարգացածի հովեր կ'առնենք, վարժուհիներուն պարահանդէս երթալը ամօթ համարողներուն վրայ կը ծիծաղինք, գեղեցիկն ու օգտակարը անտեսելով՝ դիւրինը եւ հաճոյալին մեր մէջ ընդհանրացած տեսնելու մարմաջով կը տագնապինք։ Մէկ կողմէ յոխորտանքով մը կ'ըսենք. «Վարժուհին վարժուհի ըլլալէ կը դադրի դպրոցին սեմէն դուրս» եւ միւս կողմէ, անձկամտութեա՞մբ թէ յետադիմութեամբ, աղջկանց վարժարաններուն դասերը կը փակենք փորձ ու տարիք, բանիմաց ու պարկեշտ կանանց, թէեւ մանչ, հոգ չէ թէ ամուրի, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ վարժարաններուն սրահները կը չափչփեն, երբ թէ մեր աշխատակից կոչումներուն մէջ ըլլան։

Հարիւրաւոր ընտանիք կը թողուն օտարին դուռը, որպէս զի մեր զաւակները անոնց գիշերօթիկներուն մէջ պարել, երգել եւ սիրատարփ փափաքներ գրգռելու դպրութիւնը սորվին, ու յետոյ կը զգուշանանք մեր կրթական յարկերը յանձնելու ձեռնհասութեամբ օժտուած ձեռքերու վստահելու։

Գրիչ ու մելան կը սպառենք թատրոնի մանկապարտէզներու մէջ երգի ու պարի դրուած տեղը կարեւորութեանը վրայ, մի միայն ապացուցանելու համար թէ, վարժուհիներուն պարահանդէս երթալը կրնայ անվնաս ըլլալ։ Բայց կը մոռնանք մտածելու որ մանուկներուն՝ իրենց ընկերուհիներուն առջեւ ծունր կրկնել տալը, ինչպէս նաեւ մանկական երեկոյթներու մասնակցող դպրոցական հասակ աղջիկներուն իրենց դասերուն մէջ հետզհետէ անուշադիր եւ երազուն դառնալը բնաւ չեն փափաքիր Փրէօպէլեան ուսուցիչներու մէջ ցանուած հարիւրաւոր սկզբունքները։

Ինչ որ առաւել ինծի զարմանալի կը թուի՝ սա պարագան է որ դպրոցներուն մէջ թատրոնին ու դասապետին մանկիկներուն վրայ խաղցող, պարահանդէսներուն մէջ իրենց մարմինը ոլորող ու թեւերու մէջ նետող վարժուհիներէն ո՛չ ոք բարեհաճեցաւ երկտող մը ընելու թէ ի՞նչ կարծիք ունին իրենց այս վրայ։ Ինչի՞ վերագրել իրենց այս միահաղոյն ձեռնպահութիւնը, ամօթխածութեա՞ն թէ գրիչ շարժելու անկարողութեա՞ն։ Վերջինը աւելի հաւանական կ'երեւայ ինծի։

Զարգացած միջավայրերէ ինչ ինչ մեղքերումներով վարժուհիներուն պարահանդէս երթալը ջատագովողներ կը մոռնան անշուշտ որ անոնց դպրոցներուն վրայ հսկող մարմինները գործին հմուտ մանկավարժական բրոֆեսէօրներ են, ո՛չ թէ մեր թաղականներուն նման աջէ ձախէ հաւաքուած խանութպանի կարգեր (բացառութիւնները դուրս ձգելով)։

Հակառակին ու երկրորդ բան մը ունիմ ալ «ամէն վարժուհի կրնայ պարահանդէս երթալ, եթէ լաւ բարոյականի տէր է» խօսքը։ Արդեօք բարոյականի տէր եղողին համար պարահանդէսը որոգայթ մը, ու դպրոցն ալ կոչուած է բարոյական ունենալու համար զսպափանակ մըն է։ Մինչդեռ կը կարծեմ որ, պարահանդէսը պարկեշտութեան, դպրոցը՝ ուսումնական ու բարոյական վեհ ձեռնադրութեանց ներշնչումն մըն է իր աշակերտուհիներուն համար։

Հարցումիս պատասխանը փակելէ առաջ վերջին խօսք մըն ալ. Դիմենք վարժարաններուն ջինջ խղճով, արդար ու դիտելով բարձր ամբիոնի կողմէ ձեռքերուն մէջ։ Այսուհանդերձ ես ձեզի կ'ապահովցնեմ որ աշխարհի բոլոր հայ վարժուհիները պիտի ձայնակցին ինծի թէ պարահանդէս երթալը բնաւ ներելի չէ իրենց։

Ահա ա՛յս է իմ խոնարհ կարծիքս։

ԴԱՐԵՀ Ս. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ

Իզմիր

(*) Տե՛ս Արեւելք Թիւ 5784։ Անհանգստութեան պատճառաւ չկրցինք ժամանակին պատասխանել։—Տ. Ե.

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ
ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ՄԷՋ

Նիկոմիդիոյ հայ հասարակութիւնը՝ հակառակ շատ մը դիւրութիւններ ունենալուն՝ յետամնաց վիճակ մը ունի, ինչ որ պատիւ չի բերեր Նիկոմիդիոյ նման Պոլսոյ շատ մօտ ու նաւահանգիստ քաղաքի մը։ Կ'երեւայ թէ Նիկոմիդիացին այդ արժանապատուութենէն զուրկ է որ իր ազգ. վարժարանին հանդէպ սառն անտարբերութիւն ցոյց կուտայ, եւ երբեք չի փութար իր կրթական ոչ-պատուաբեր վիճակը բարւոքելու։ Նոյն իսկ կան մարդիկ, որոնք մինչեւ իսկ սաստիկ դասածած են վարժարանին՝ յոյժ անձնականութիւններէ դրդուած։ Շատ ցաւալի եւ արգահատելի է ասիկա։

Եթէ երբեք Նիկոմիդիացիի մը հարցնէք թէ ինչո՞ւ իրենց զաւակներու դաստիարակութեան հոգ չեն տանիր, անմիջապէս պիտի պատասխանէ. «Մենք վարժարանի համար պէտք եղած դրամը լիուլի կը վճարենք, սակայն ի՛նչ ընենք որ պէտք եղածը չեն ըներ» եւ կամ «տանիք ինծի վարժարանէն ի՞նչ կը սպասուի»։ Այս առարկութիւնները ընելու տեղ, Նիկոմիդիացին, եթէ կամք ունի, տակաւին գործածելի վիճակ մը ունեցող իր հին վարժարանը բոլորովին նորոգելու, շատ դիւրաւ իր այդ փափաքին իրականացում կրնայ տալ, քանի որ պէտք եղած միջոցները չեն պակսիր եւ Ս. Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոսի նման շինարար հովիւի մը առաջնորդութիւնը վայելելու բարեբաղդութիւնն ունին։ Սակայն Նիկոմիդիացիներ կան, որոնք իրենց կրթական յետամնացութեան միակ պատճառը նկատելով Առաջնորդը, կը պախարակեն զայն, առանց նոյն իսկ պահիկ մը անդրադառնալու թէ, երբ իրենց հովիւին բազմամեայ պաշտօնէութեան չրջանին վրայ ակնարկ մը նետեն, պիտի տեսնեն թէ բարեկարգական շինութեանց սահման չէ դրած։

[illegible] Սրբազան Հայր փափաքող մըն է վարժարանին նորոգման, սակայն կը թուի թէ Նիկոմիդիացւոց մէջ գոյութիւն ունեցող անձնական վէճերը համաձայնութիւն չեն տար այդ գործին ձեռնարկելու։ Սրբազանը ցաւով կը տեսնէ իր ժողովրդեան որդեգրած սառնաբարոյութիւնը, մանաւանդ մտաւոր ասպարէզին մէջ։

Վերջերս վերակազմուած Ասքանազեան կրթական յանձնախումբին ըրած ջանքերը ու խնամքները անուրանալի են, սակայն այս կրթական յանձնախումբին գործը եղող Տ. Օբէն եւ Դիւռան Խրբ. հաւրեսնները երկու անդամներու եւ մէկ քանի արդարասէրներու ձեռքը մնացած է։

Նիկոմիդիոյ մէջ պարզապէս ունակութիւն մը դարձած է ժողովները մենաշնորհ ընել, այնպէս որ երբ որ եւ է խառնուածքի ժողովի մը անդամ ըլլայ, կը ջանայ նոյն այդ ժողովը իրեն ժառանգական դարձնել։

Նիկոմիդիա ՊԵՐՃ

ՎԱՃԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Է.

Զափ ու ճասնեռու դասընթացք.— Տուրքեր.— Մաքսատուրքերն ու ածան սպառուաց։

—Արդ, մանչս, երէկ իրիկուն, դասընթացքին մէջ ի՛նչ պատմեցին ձեզի. հարցուց հետեւեալ օրը, հայր Ժէրար։

—Ա՛հ, պապա՛ն, շատ բաներ ըսին մեզի։ Բոլորը կրկնել երկարաւուն պիտի ըլլար. ու, պարզապէս վախցայ։

—Փորձէ մը քիչ յիշելու։

—Լա՛ւ, նախ մեզի բացատրեցին թէ տուրքերուն դրամը կը գործածուի զօրքեր պահելու, ճամբաներ շինելու եւ ջրանցքներ բանալու, զինուորականներուն, զինակիրներուն, ուսուցիչներուն թոշակները վճարելու։ Որովհետեւ ամէն մարդ շինուած ճամբաներէն կ'օգտուի, իր զաւակները դպրոց կը ղրկէ, բանակը կը պաշտպանէ երկիրը, շատ պէտք է, ու շատ ալ արդարացի է, որ ամէն մարդ տուրք վճարէ։

—Օ՛, կատարելապէս արդարացի է, ըսաւ հայր Ժէրար։

—Ետքը, յարուցանելով Բիէր, մեզի ըսին թէ երկու տեսակ տուրք կայ. ուղղակի եւ անուղղակի։ Ուղղակի տուրքը կը նշանակէ, զոր օրինակ, հողային տուրքը, դռներու եւ պատուհաններու համար տուրքը, եւայլն։ Ուսուցիչը թերեւս ուրիշ տեսակ տուրքերու անունն ալ տուաւ, բայց ես զանոնք չեմ յիշեր. սակայն վերջապէս, հասկցայ թէ ուղղակի տուրքերուն ուղղակի կ'ենթարկուինք։ Ո՛չ գործաւորը, ո՛չ վաճառականը, ո՛րքան ունին, նոյնքան կը վճարեն։ Ջանացած է այնպէս մը կարգադրել որ իւրաքանչիւր մարդ իր հարստութեան համեմատ տուրք վճարէ։ Օրինակի համար, քաղքենի մը, որ շատ հողեր ունի, աւելի տուրք պիտի վճարէ քան իմ հայրս, որ փոքրիկ արտ մը ունի միայն։ Իսկ Պ. Տիւֆուր, որ մեծ դղեակ մը ունի, չեմ գիտեր քանի՛ պատուհաններով,— աւելի պիտի վճարէ քան մեզի-պէսները, որոնց տունը չորս կամ հինգ պատուհան միայն ունի։

—Բոլոր այս բանը լաւ բացատրուած ու շատ արդարացի են. բայց ի՞նչ կը հասկնաս անուղղակի տուրք ըսելով։

—Ահա՛ թէ ինչ կը հասկնամ։ Ուսուցիչը ըսաւ թէ շատ գիտնալ է զայն, ու իր վերջին դասախօսութեան նիւթերն էին ներքին մաքս (octroi) եւ մաքսատուրք։ Նախ՝ մեզի հարցուց թէ ի՞նչ է ներքին մաքսը։ Անոր պատասխանեցինք թէ ներքին մաքսը քաղաքները մտնելու ատեն գանձուած տուրք մըն էր, զոր կը վճարէին կարագ, եւն (գինի միս), գինի եւ ուրիշ շատ բաներ քաղաքին ներս մտցնել ուզողները։

Այն ատեն մեզի բացատրեց թէ մաքսը սահմանագլխուն վրայ գանձուած տեսակ մը բաժ էր։ Ա՛յնպիսի տուրք մըն է զոր պէտք է վճարել ա՛յն վաճառքներուն համար՝ որոնք արտասահմանէն կը բերուին, ինչպէս սուրճը, հիւսկէնները, մեքենաները։ Բնականաբար, ո՛րչափ աւելի ըլլայ մաքսատուրքը, վաճառականն ալ կը ստիպուի նոյնչափ աւելի սուղ ծախել՝ իր վնասը հանելու համար։

Պ. Տիւֆուր կ'ուզէ որ խօսակցինք իրեն հետ ու հարցումներ ուղղենք իրեն, ու երբ մեզի բացատրեց զայս, Բոլ Մորօ ըսաւ անոր.— Բայց, պարո՛ն, արդարացի չեն այդ տուրքերը։

—Ինչո՞ւ համար, ըսաւ Պ. Տիւֆուր։

—Վասն զի, պատասխանեց Մորօ, ամէն մարդ հաւասարապէս չի վճարեր զանոնք։ Վաճառականն արտասահմանի մէջ գնած է վաճառքներ. երբ այդ վաճառքները Ֆրանսա ներածուին, վաճառականը կը վճարէ մաքսատուրքերը, բայց, իրականապէս, ինք չէ վճարողը։ Երբ կը ծախէ արտասահմանի մէջ գնած այս վաճառքները, կ'աւելցնէ վաճառումի գինը՝ անոր վրայ աւելցնելով եւ գնումի գինը, եւ մաքսատուրքը։ Այսպէս, յաճախորդին քսակէն կ'ելլէ ինչ որ վաճառականը վճարած է մաքսատան։ Ու այն ատեն խեղճ մարդ մը, որ անոնցմէ շատ զաւակներու տէր է, պէտք ունի շատ աւելի շաքարի ու սուրճի, քան փարթամ մը՝ որ բնաւ կին ու զաւակներ չունի, ու, արդի դրութեան համաձայն, շատ աւելի տուրք կը վճարէ։ Ահա՛ թէ ինչո՛ւ համար անիկա արդարացի չէ բնաւ։

Պ. Տիւֆուր անոր ըսաւ թէ բոլոր այս բաները բաւական ստոյգ էին։ Ետքը, անոր հարցուց թէ այս գործերը կարգադրելու համար առաջարկ մը չունէ՞ր։ Ան ատեն, Պ. Բոլ, որ երբեք չի շուարիր, պատասխանեց անոր.— Բայց, պարո՛ն, եթէ կարենայի, իսկոյն պիտի ջնջէի մաքսատուրքերը, ու պիտի փնտռէի ո՛ւրիշ տուրքեր՝ որոնք հաւասարապէս պիտի վիճակէին ամէն մարդու։

—Տխմար չէ՛, այդ պզտիկ Մորօն, ըսաւ հայր Ժէրար։

—Ա՛հ, ո՛չ. տխմար չէ՛, ըսաւ Բիէր։ Պ. Տիւֆուր իրեն ըսաւ, որ եթէ ան է իր կարծիքը, ազատ-փոխանակութեան կուսակից է, վասն զի կը թուի թէ կան մարդիկ՝ որոնք այդ դրութեան կուսակից կը կոչուին, եւ որոնք կը փափաքին իրապէս ջնջել բոլոր այս տուրքերը ներածուած վաճառքներուն վրայէն։ Անոնց շնորհիւ ապրուստը շատ աւելի պիտի աժնար։

—Բայց ինչո՞ւ համար չեն ջնջեր այդ դրութիւնը, հարցուց տիկին Ժէրար, որ նաեւ մտիկ ըրած էր այս խօսակցութիւնները։

—Իմ կարծիքովս, ես կը թողէի որ հաստատուէր այդ դրութիւնը, ըսաւ հայր Ժէրար։ Բայց պիտի գտնես ո՛րպիսի մարդիկ՝ որոնք քեզի պիտի ըսեն.— «Ազատ-փոխանակութիւնը պիտի նշանակէր մեր գործարաններուն եւ անոնց գործաւորներուն կործանումը, ֆրանսական ճարտարարուեստներուն մահը։»

—Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ այս բանը, ըսաւ տիկին Ժէրար, ձեռքերը ծունկերուն վրայ ձգելով իր հիւսած գուլպան։

—Վասն զի օտարականները կը շինեն ինչ ինչ վաճառանիւթեր շատ աւելի աժան՝ քան մեր շինածները, ու, առանց այն մաքսատուրքերուն՝ որոնց կ'ենթարկուին իրենց շինած վաճառանիւթերը, առանց մաքսապաշտպան դրութեան, ինչպէս կը կոչեն, մեր գործարանատէրերը բնաւ չպիտի կրնային մրցիլ։ Օրինակի համար, առ մեքենայ մը։ Անգլիացիները զայն կը ծախեն 300 ֆրանքի, միեւնոյն մեքենան, Ֆրանսայի գործարանատէրերը կը յայտարարեն թէ 350 ֆրանքի կը նստի իրենց։ Ուստի, 100 ֆրանքի մաքս մը կ'ենթարկեն անգլիական մեքենաները. 300 ֆրանք գինը ու 100 ֆրանք մաքս, կ'ընէ 400. այս կերպով, ֆրանսական մեքենան Ֆրանսայի մէջ անգլիականէն 50 ֆրանք նուազ կ'արժէ։ Ասոր վրայ՝ ազատ-փոխանակութեան կուսակիցները ձեզի կ'ըսեն. «Գնորդին 50 ֆրանք կորսնցնել կուտաք։» Մաքսապաշտպան դրութեան կուսակիցները կը պատասխանեն. «Ստոյգ է, բայց ֆրանսացի արտադրողը կրնայ մրցիլ, գործաւորներուն գործ կուտայ եւ կ'ապրեցնէ հարիւրաւոր ընտանիքներ։» Ահ, շատ դժուարալոյծ են այս խնդիրները. ու մարդ կը վարանի, կը հասկնաս։

—Այո՛, բայց անցեալ օր, Պ. Մարթէնի հետ կ'ըսէիք, թէ պէտք է միշտ աշխատիլ մեծամասնութեան շահուն համար, ըսաւ Բիէր, ու աւելի շատ գնորդներ, սպառողներ կան՝ քան գործարանատէրեր։ Ուրեմն ազատ-փոխանակութիւնը նպաստաւոր պիտի ըլլար շատ աւելի մարդոց։

—Անտարակո՛յս, ըսաւ հայր Ժէրար մտածկոտ դէմքով մը։ Վերջապէս, աւելցուց ժպտելով, բարեբախտաբար ինծի պաշտօն յանձնուած չէ կարգադրել այս

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 40

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ
ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ժ.Բ
ԿԷՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ԱՐԵԳԱԿԸ

Արդարեւ, Պաթըրսթի հրուանդանը եւ երկիրը սահմանակից ըլլալով իրարու, անպատճառ եօթանասուներորդ զուգահեռականէն վեր հաստատուած էին։

Ահաւասիկ անոնց ճշգրիտ դիրքը, որ տեղակալին ու Թօմաս Պլէքի հաշուով ճշդուած էր, ինչ որ մեծ կարեւորութիւն ունէր նոր ամրոցին ապագային համար։

Երկայնութեան աստիճան՝ 70° 44' 12'' Կրինուիչի միջօրէականին արեւմտեան կողմէն։

Լայնութեան աստիճան՝ 70° 44' 37'' հիւսիսային կողմէն։

Ու այդ իրիկուն իսկ, յանդուգն ուղեւորները, բնակելի աշխարհէն այնքան հեռու, Ֆօր-Ռըլայէնսէն աւելի հարիւր մղոն անդին, տեսան ճաճանչազեղ արեգակը, որ կը քերէր արեւմտեան հորիզոնին եզերքները, առանց աղեղնաձեւ կորելու իր շողշողուն սկաւառակը։

Կէս գիշերուան արեգակը առաջին անգամ ըլլալով կը փողփողէր իրենց աչքերուն հանդէպ։

ԳԼՈՒԽ Ժ.Գ.
ՖՈՐ-ԷՍԲԷՐԱՆՍ

Ամրոցին տեղը անդառնալի կերպով որոշուած էր։ Ուրիշ ո՛չ մէկ տեղ կրնար աւելի նպաստաւոր ըլլալ, քանի որ այդ վայրը, բնականէն ամփոփակ էր, Պաթըրսթ հրուանդանին դիմացի կողմը՝ լճակին արեւելեան եզերքին վրայ հաստատուած։ Ուստի ձեռքը Հոպսըն որոշեց անմիջական կերպով սկսիլ ամրոցին գլխաւոր տան շինութիւնը։ Մինչեւ նոր ամրոցին կառուցումը՝ ամէն ոք [illegible] բոլորները կարգի դնել եւ այնպիսի ձեւ մը տալ անոնց որ կարելի ըլլար ժամանակաւոր բնակութիւն հաստատել հոն։

Մինչ որ, իր մարդոց ճարպիկութեան շնորհիւ, տեղակալը կը յուսար որ առաւելն մէկ ամիսէն պիտի կանգնէր գլխաւոր տունը։ Անիկա բաւական ընդարձակ ըլլալու էր, որպէս զի արշաւախումբին պատկանող անձերը հազիւ կարենային հոն բնակիլ ժամապէս։ Աւելի յետոյ, մեծ ցուրտերը չսկսած, եթէ ժամանակ ըլլար, զինուորներուն յատկացուած մասերը պիտի շինուէին՝ ինչպէս նաեւ մթերանոցները, հոն պահելու համար մուշտակներ եւ մորթեր։ Բայց ձեռքը Հոպսըն բնաւ չէր յուսար որ սեպտեմբերէն առաջ աւարտէին այդ աշխատութիւնները։ Այդ՝ սեպտեմբերէն յետոյ աշխատութեանց արգելք պիտի ըլլային երկարատեւ գիշերները, դէշ օդերը, ձմրան եղանակը, առաջին սառնամանիքները։

Հարիւրապետ Բէլվէնթիի կողմէ ընտրուած զինուորներէն երկուքը՝ Սապին եւ Մարպր որսորդ էին մասնաւորապէս։ Ուրիշ ութը զինուորներ ալ նոյնքան ճարտարութեամբ կը գործածէին կացինը որքան հրացանը։ Նաւաստիներու պէս ամէն բան կ'ուզէր ձեռքերնուն։ Բայց այդ միջոցին երբ գործաւոր պէտք էր աւելի օգտակար ըլլալ քան թէ զինուոր, քանի որ խնդիրը կը դառնար ամրոցի մը կառուցման վրայ, որ յարձակում կրելու վախ չունէր ո՛ եւ է թշնամիի կողմէ։ Բէթէրսըն, Պէլլըր, Ռօֆ, Կէրրի, Ռէնտ, Հօպ, Բէլլէթ ճարտար եւ գործունեայ ատաղձագործներու խումբ մը կը ձեւացնէին։ Գործիքները չէին պակսեր, ինչպէս կացին, երկայն ուրագներ, հատոցներ, սղոցներ, քերիչներ, ձեռքի սղոցներ, մեծ մուրճեր, փոքր մուրճեր, մկրատներ, եւն.։ Այդ զինուորներէն մէկը, որ լաւ երկաթագործ էր, տաձեան դարբնոցի մը միջոցաւ կրնար շինել ատաղձագործութեան մէջ անհրաժեշտ եղող ամէն տեսակ երկաթէ կամ փայտէ փոքր գամեր, յենակներ, խոշոր բեւեռներ, գամեր, պտուտակներ եւ պտուտամէկներ։ Որմնադիր չէր գտնուեր խումբին մէջ, եւ արդէն պէտք ալ չկար, քանի որ գործածուելիք տունները փայտաշէն էին։ Բարեբախտաբար՝ ծառերը չէին պակսեր Պաթըրսթ հրուանդանին շրջակայքը։ Բայց եզական պարագայ մը ձեռքը Հոպսընի ուշադրութիւնը գրաւած էր. ո՛չ մէկ ժայռ, ոչ մէկ քարի կտոր կար այդ կողմերը, եւ ո՛չ իսկ գլաքար ու ծովափի խիճ։ Ափունքին վրայ սփռուած էին մեծ թիւով կրկնատիփ փեճակներ, սառերու բաղխումէն ջախջախուած. նաեւ ծովային ոսկորներ, կ'ընդանասաւնկեր, որոնց մէջ գլխաւորապէս կը նշմարուէին եղջերուններ եւ ծովաառիւծներ։ Բայց ինչպէս տեղակալը դիտել տուաւ տիկին Պօլինա Պառնէթի, հրուանդանին շուրջը ո՛չ մէկ քար գոյութիւն ունէր, նոյն իսկ գլաքարի կտոր մը, կրաքարի բեկոր մը։ Հրուանդանն ալ կակուղ հողէ կազմուած էր, որուն հիւլէները իրարու միացած էին փոքրաթիւ տաւիղներով։

Այդ օրը, կէս օրէն յետոյ, տեղակալը եւ Մաք Նապ ատաղձագործ գլուխը որոշելու տեղը այն գլխաւոր տան որ, պիտի շինուէր Պաթըրսթ հրուանդանին ստորոտը տարածուող հարթութեան վրայ։ Հանգէտ նայուածքը կ'ընդգրկէր արեւմտեան կողմը հաստատուած լճակը եւ երկիրը՝ մինչեւ տասը-տասներկու մղոն հեռու։ Աջակողմը, առնուազն չորս մղոն անդին, ժխոտ ափեր կը բարձրանային, որոնք իրենց հեռաւորութեան պատճառաւ, մշուշին մէջ թաղուած էին։ Ընդհակառակը, ձախակողմը, անհուն դաշտագետիններ, ընդարձակ մարգագետիններ կային, որոնք ձմրան եղանակին, բնաւ չէին զանազանուեր՝ լճակին եւ Ովկէանոսին սառոյց մակերեւոյթներուն հետ նոյնացած ըլլալնուն։

Այդ տեղը որոշուելէ յետոյ, տեղակալը եւ Մաք Նապ, լարաչափով ճշդեցին տան հիմնագիծը։ Ուղղանկիւն քառանկիւնի այդ գծերը վաթսուն ոտք երկայնութիւն ունէր, եւ երեսուն ոտք լայնութիւն։ Շէնքին ճակատը պիտի երկարէր վաթսուն ոտք երկայնութեան մը վրայ, եւ չորս լուսամուտ պիտի ունենար. մէկ դուռ եւ երեք պատուհան՝ արեւելեան կողմը, իսկ ներքին բակ ծառայող մասին վրայ, եւ չորս պատուհան՝ լճակին կողմը։ Դուռը փոխանակ ճակատին մէջտեղ բանալու, ձախ անկիւնին վրայ հաստատելու որոշում տրուեցաւ, աւելի բնակելի դարձնելու համար տունը։ Արդարեւ, այդ կարգադրութիւնը թոյլ չպիտի տար որ արտաքին ջերմութիւնը դիւրաւ մտնար մինչեւ ներքին սենեակները, բնակութեան միւս ծայրը շինուած։

(Շարունակելի)

թոնները, ֆրանսական կառավարութեան գործն է։ Վերջապէս, հոգիս տարիէ ի վեր ամէն բան լաւ կերպով ընթացաւ ու ժողովուրդն է աւելի երջանիկ է։

—Պ. Տիւրանի մեզի ըսածն ալ աս է։ Մեզի կը պատմէր թէ շատ տարիներ առաջ կային, օրինակի համար ներքին մաքսեր, մէկ նահանգէն ուրիշ նահանգ մը անցնելիք շատ վաճառանիւթերու վրայ մաքսատուրք կը վճարէին։

—Սոսկ է, ըսաւ հայր Ժերար, պապս շատ անգամ պատմած է ինծի այդ բանը։ Ու տրտմանմանի մէջ կային այնպիսի վաճառքներ՝ զորս կարելի չէր Ֆրանսա ներմուծել։ Կային նաեւ ուրիշ վաճառքներ՝ զորս կարելի չէր ներմուծել, մինչեւ որ չվճարուէր անոնց արժէքին կրկնապատիկը կամ եռապատիկը։ Իսկ քսանոսն տարիէ ի վեր, բոլոր այս բաները շատ բարեփոխուած են։ Տակաւին շատ բան կայ ընելիք, բայց արդէն եղածը շատ բան է։

—Այո՛, ըսաւ Բիէր համաձայնելով։ Բայց գոչեց յանկարծ, մոռցայ ձեզի ըսելու թէ դասէն յետոյ, Պ. Տիւրանի ընկերացայ մինչեւ իր տունը։ Իր թեւին տակ՝ խոշոր ծրար մը գիրք ունէր. այն ատեն անոր առաջարկեցի իրենց տունը տանիլ զանոնք ու միասին գացինք։

--Միթէ շատ համակրելի՞ է Պ. Տիւրան։

—Օ՛, շատ համակրելի։ Անոր պատմեցի անցեալ օրուան միջադէպը՝ զոր ունեցանք Անգլիացիներուն հետ, ու այն ատեն ինծի բացատրեց թէ Անգլիոյ մէջ ջնջուած են մաքսատուրքերը վաճառանիւթերուն մեծ մասին ու գլխաւորաբար անընդհատներուն վրայէն։ Ահա թէ ինչո՛ւ համար այն կինը կ'ըսէր թէ ամէն բան հոն աւելի աժան էր։

Բայց, հակառակ իր բացատրածներուն, շաքարի մասին խօսած խնդրին դէմ կուգար, չէի կրնար ըմբռնել թէ աւելի սուղ կրնար ըլլալ Ֆրանսայի մէջ։ Ֆրանսայի մէջ մեծաքանակ շաքար կը շինուի. ընդհակառակը, Ֆրանսացիներն տասն համար վճարելու մուտքի տուրք չունին։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար Ֆրանսացիները դարձեալ աւելի սուղ կը գնեն Ֆրանսայի քան Անգլիոյ մէջ։

Ասոր վրայ, ինծի բացատրեց, թէ շաքար շինելն ու վաճառելը քաջալերելու համար, ֆրանսական կառավարութիւնը պարգեւ մը, գումար մը կուտայ, —չեմ գիտեր թէ ո՛րքան- ստացականներուն ծախսուած շաքարին իւրաքանչիւր կիլոգրամին։ Ուրեմն, կը հասկցուի գործարանատէրերը, կառավարութենէն այսպէս վճարուելով, կրնան իրենց շաքարը շատ նուազ սուղ ծախել անգլիացի վաճառականներուն եւ դարձեալ լաւ շահ մը արտադրել։ Այս պարագային մէջ՝ շատ տարօրինակ արդիւնք մը առաջ կուգայ. Անգլիոյ մէջ Ֆրանսա շինուած շաքարը շատ քիչ սուղ կը գնուի, քան զոր կարելի չէ գնել Ֆրանսայի մէջ իսկ։

—Այո՛, շահեկան է գիտնալ բոլոր այն բաները, ըսաւ հայր Ժերար։

—Այո՛, շահեկան պիտի ըլլար նաեւ երթալ քնանալ, ըսաւ անոր կինը. տղաքը ա՛լ չեն համբերեր բաց մնալ, ու իր ձեռագործը ծալելով, սկսաւ պառկելու համար իր փոքրիկ պատրաստութիւնները կատարել։

—Է՛, իրօք, ուշ է, գոչեց հայր Ժերար ճօճանակաւոր ժամացոյցին նայելով։ Մեր պզտիկ շաղակրատ Բիէրն է որ այսպէս ժամավաճառ կ'ընէ մեզ... Օ՛ն, գիշեր բարի, մա՛նչս, գնա՛ պառկէ՛ ու լաւ քնացի՛ր։

—Նոյնը կը մաղթեմ ձեզի, վարպե՛տ, գիշեր բարի, տիկին Ժերար։

Իւրաքանչիւրն իր սենեակը գնաց, ու քառորդ ժամ մը չանցած, ամէն ինչ հանդարտ էր փոքրիկ տան մէջ։

ԺՈՐԺ ՇԱՆԷ-ՊԻՐ

Թարգմ. Ա. Ե. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Հաշտութեան խնդիրը.—Ռուսիոյ ընթացքը.—Ճապոններու պատրաստութիւնները.—Զինուորական գործողութիւնները։

Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ խաղաղութեան հաւանական վերահաստատութեան մասին շրջող զանազան զրոյցները չեն ճշդուիր եւ մինչեւ հիմա ոչ-պաշտօնական տեղեկութիւն չի հաղորդուիր, որպէս զի կարելի ըլլայ խղճի մասը քննել այդ առակէտը։ Հաւաստուեցաւ որ Ֆրանսա, Անգլիոյ համաձայնութեամբ, իր միջնորդութիւնը կ'առաջարկէ, հիմակ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթի բարեկամական միջամտութեանը վրայ կը խօսուի։ Անշուշտ Ռուզվէլթ ի կառավարութիւնը այդ մասին իր մտադրութիւնները յայտնած չէ եւ հաւանական է որ այս զրոյցն ալ միւսներուն նման հիմնաւոր չէ։ Սա յայտնի է միայն թէ Բեդերսպուրկի քաղաքական շրջանակները հետզհետէ կը համոզուին համաձայնութեան մը յանգելու անհրաժեշտ պէտքին, վասն զի ամէն օր դժուարութիւնները աւելի կը շատնան Ռուսիոյ համար, որով անել կացութեան մը մէջ պիտի մնայ։ Պատերազմին շարունակութենէն այլ եւս ինչ կրնայ յուսալ Ռուսիա։ Բոլորովին ընդհակառակը, կատարեալ աղէտի մը սպառնալիքին առջեւ կը գտնուի։ Արդարեւ կը հաստատուի որ Ճապոններուն հիմնական անգործութիւնը տարերային է միայն եւ թէ Օեամա մարէչալը նոր գործողութիւններ կը պատրաստէ, որոնց արդիւնքը պիտի ըլլայ Լինեւիչ զօրավարին հաղորդակցութիւնները բացարձակապէս խզել իր գործողութեանց խարիսխին հետ։ Ճապոններուն ռազմական առաջխաղացութեան համաձայն, շրջանիկ կրկին շարժում մըն է կատարուելիքը՝ Ռուսներուն աջ ու ձախ թեւերուն վրայ։ Այդ տեսակ շարժումով մըն էր որ Քուրոբաթքին հարկադրուեցաւ թողուլ Շահոյի իր դիրքերը, եւ այդ միջոցին Քուրոբաթքին չորս հարիւր հազար զինուոր ունէր, անոնցմէն զանազան մը որ թոյլ կուտար իրեն ճնշել ճապոնական կեդրոնին վրայ։ Լինեւիչ, իր երեք բանակներուն բեկորներովը, բնաւ պիտի չկրնայ դիմադրել այդ առաջխաղացութեան եւ միայն Քիրինի շրջականները ճակատամարտներ կատարելու ասպարէզ մըն պիտի ունենայ։ Այդ գերագոյն գործողութիւնը եթէ կատարուի, առաջուընէ կարելի է ըսել թէ Ռուսներուն համար աննախընթաց հետեւանք մը պիտի ունենայ, որով Բեդերսպուրկի կառավարութեան համար մեծապէս շահաւէտ է զինուորական անդարմանելի աղէտի մը առաջքը առնել։ Անշուշտ այդ կերպով չէ որ հաշտութեան աւելի նպաստաւոր պայմաններ ձեռք պիտի բերուին. խոհեմութիւն պիտի ըլլայ, եթէ Ռուսներուն համար պարտաւորիչ է հաշտութեան կնքումը, հաշտութեան բանակցութեանց ձեռնարկել այն կերպով որ գործնականապէս թոյլ չտրուի Օեամա մարէչալին որ նոր առաւելութիւններ ձեռք բերէ։

(Էնտէ. Պէյճ)

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Սախարով զօրավարին յայտարարութիւնները.—Հրաժարականի լուրը հերքուած.—Լրագիրներու քննադատութիւնը.—Զինուորական գործողութիւնները.—Հաշտութեան խնդիրը.—Փոխառութիւն։

Բարիզ, 3 ապրիլ.— Էքօ տը Բարի Բեդերսպուրկէն հետեւեալ հեռագիրը ընդունած է ապրիլ 2 թուականով.

«Սախարով զօրավարը սա յայտարարութիւնները ըրաւ.— «Զեմ հասկնար թէ ամէն տեղ իմ հրաժարականիս վրայ կը խօսին, վասն զի ներկայ կացութիւնը թոյլ չի տար ինծի որ պաշտօնէս հրաժարիմ. Շատ անգամ լրագիրներուն քննադատութիւնները հիմնաւոր չեն՝ այն եղանակին համար որով Ռուսիա վարեց ու կը վարէ պատերազմը Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Իբրեւ օրինակ կրնամ ցուցնել Մանչուրիա ղրկուած զինուորներու մասին ըսուածները։ Այսպէս այդ ըսուածները հիմնաւոր չեն, վասն զի այդ պարագային մէջ թիւերը երկրորդական կարեւորութիւն մը միայն ունին. բայց վերատեսչութիւնը այն տեղեկութիւններն են զորս լրագիրները կը հաղորդեն զինուորներուն գրաւած դիրքերուն վրայ։ Այսու հանդերձ ոչ ոք ճշդիւ գիտէ մեռելներու, վիրաւորներու, հիւանդներու եւ գերի ինկածներու թիւը։ Սխալ է օտար լրագիրներու տարածած այն զրոյցը թէ պատերազմը շարունակելու մասին յայտնուած կամքը «Պլէֆ» մը եղած ըլլայ, բանակցութիւնները աւելի դիւրացնելու համար։ Մասամբ հիմնաւոր է այն պարագային վրայ, որ իր ուզածը կը յաղթահարէ օտար երկիրներու ընելիք յանձնարարութիւնները, բայց բան մը որուն վրայ չեն խօսիր, այն է թէ երկիրին մէջ եղած ու գործադրուած յանձնարարութիւններուն շնորհիւ, ասկէ Ռուսիոյ մէջ կը մնայ։ Մուգտենի առջեւ եղած կորուստներուն թիւը դեռ յայտնի չէ, բայց գիտցուածը սա է որ Ճապոնները խիստ կը չափազանցեն գերիներուն թիւը։ Գալով Ռուսներուն ենթարկուած յաջորդական ձախողանքներուն, անկարելի է տակաւին բան մը եզրակացնել։ Իմ անձնական կարծիքովս՝ երբ երկու կողմերուն ուժերը հաւասար ըլլան, վերջնական արդիւնքը կասկածի չի կրնար ենթարկուիլ։ Ցամաքակողմնային ծրագիրը վտանգաւոր նկատողներ կան։ Ճապոնները չվարանեցան յարձակողական ձեռնարկելու եւ յաղթող հանդիսացան։ Կարելի է որ մենք ալ այնպէս ընելու էինք։ Եթէ ռուս զինուորը ճապոնականէն վար չի մնար, եթէ ռուսական թնդանօթները հակառակորդին թնդանօթներէն վար չեն, մեր ձախողութիւններուն պատճառը պէտք է փնտռել սա ճշմարտութեան մէջ, զոր դժբաղդաբար դէպքերը հաստատեցին, թէ Ճապոնները մեզմէ աւելի լաւ պատրաստուած էին պատերազմին»։ Դիտելի է որ Սախարով, վերջերս, ստորագրեց հրամանագիր մը որով սպաներուն խօսիլ կ'արգիլէ պաշտօնական տեղեկութիւններ չաւելնալ լրագրական թղթակիցներուն հետ, գիտնալով որ անոնց հակառակողները պիտի պատժուին»։

—Միեւնոյն թղթակիցը կը հեռագրէ.

«Այս երիկուն կ'ըսուէր թէ հաշտութեան ամէն գաղափար մէկ կողմ թողուած է եւ թէ պատերազմը ուժգին կերպով առաջ պիտի տարուի։ Գլխաւոր լրագիրներուն 5 օրէնները գրաքննութեան պետին կողմէ հրաւիրուեցան եւ խնդրուեցաւ իրենցմէ լրագիրներուն մէջ պաշտպանել պատերազմը մինչեւ վերջը առաջ տանելու գաղափարին։ Ցամաքային ու ծովային պաշտօնեաներէն առնուած տեղեկութիւններն ալ միեւնոյն բանը կը հաստատեն։ Այդ պաշտօնատարներուն մէջ յայտարարուեցաւ թէ պատերազմը դադրեցնելու ոչ մէկ մտադրութիւն չկայ, որ մեծաքանակ յանձնարարութիւններ եղած են եւ թէ բազմաթիւ նոր զինուորներ կը ղրկուին ու պիտի ղրկուին Ծայրագոյն Արեւելք»։

Բեդերսպուրկ.— Նովոյէ Վրէմիա եւ Սանքթբորի լրագիրը կը խօսին օտար երկիրէ հաղորդուած այն տեղեկութեանց որոնք կը վերաբերին այս կամ այն տէրութեան պաշտօնական մէկ միջամտութեանը՝ Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ հաշտութեան կնքումը դիւրացնելու համար։ Այդ երկու թերթերը կ'ըսեն թէ բանակցութիւնները պէտք է ուղղակի երկու պատերազմիկներուն միջեւ կատարուին, փոխանակ միջամտութեանց որոնց բարեկամական ողջոյնները հիմնաւոր կ'ըլլան երկու երկիրներու շահերուն։ Սխալ է Ռուսսքոյէ Սլովօի այն լուրը թէ անձնապահ Բ. զօրաբաժինը պատերազմի դաշտը պիտի ղրկուի։ Ճշմարտութիւնը այն է թէ ռուս կառավարութիւնը, փոխանակ զօրահանութիւն կատարելու, որոշած է գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող զինուորներէն զօրաբաժիններ ղրկել պատերազմի դաշտը։ Ռուս կառավարութիւնը նաեւ որոշեց Կովկասէն եւ Թուրքեստանէն զինուոր ղրկել պատերազմի դաշտը։

— Հինգ առ հարիւր տոկոսով ռուսական ներքին փոխառութիւնը ամէն կողմ մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ Ապրիլ 1ին առնուած տեղեկութեանց նայելով, պարտամուրհակ ուզողներուն իրենց պահանջած քանակութենէն հարիւրին քսանեւհինգէն աւելի պիտի չտրուի։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԴԱՇՏԷՆ

Շրջանիկ շարժում.— Ռուսներուն համախմբումը.— Ճապոնական հետազօտութիւն.— Զինուորական գործողութիւններ։

Բեդերսպուրկ, 3 ապրիլ.—Ռուս լրագիրներու թղթակիցները պատերազմի դաշտէն իրենց ուղղած հեռագիրներուն մէջ երկիւղ կը յայտնեն թէ մի՛ գուցէ Ճապոններուն աւելորդակայուն շարժումները նոր անակնկալ մը կը պատրաստեն ռուսական բանակին համար, ինչ որ կրնայ շրջապատման փորձ մը ըլլալ։

Թոքիօ.—Մանչուրիայէն առնուած պաշտօնական հեռագիրներու նայելով, կ'ըսուի թէ Քիրին Ռուսներուն համախմբման կէտն է։ Քայ-Եուէնի հիւսիսային արեւելեան կողմէն 32 մղոն հեռու ռուսական հեծելազօրքերու եւ հետեւակներու խումբեր տեսնուեցան։ Շանկ-Թաունի ճապոնական զօրախումբը կը ծանուցանէ թէ ռուսական հեծելազօրքերու յառաջապահները, Սաւ-Եաօ-Եաօ կայարանը այրելէ ետքը, Շանկ-Թաունի հիւսիսային կողմէն 35 մղոն դէպ ի հիւսիս քաշուեցան։ Թագաւորին ճապոնական զօրախումբն ալ լուր կուտայ թէ ռուսական հեծելազօրքերու յառաջապահներ կան նոյն տեղէն 30 մղոն դէպ ի հիւսիս-արեւմուտք։

— Մանչուրիայէն պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճապոնական հետազօտիչները մինչեւ Հայթենկ յառաջացեր են եւ մարտ 28ին առաւօտ ռուսական երեք հարիւր հեծելազօրքերու հանդիպեր են Շան-Թանկ-Սաւի մէջ։ Չորս հազար Ռուսներ Հայթէնկը գրաւեր, ասոնցմէ երկու հազարը հոս քաշուեր են։ Եանկկէնի եւ Զին-Թանկ-Սաւի միջեւ գտնուած տեղեր արմատը մեծ ամբարտակներ կան։ Շանկթաունի եւ Քիրինի ուղղութեամբ կացութիւնը փոփոխուած չէ։

— Քաւամուրա զօրավարին բանակետղէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— Ճապոնական հեծելազօրքերու երկու խումբեր, իրարու 150ական հոգիներ որոնք յանկարծակի յարձակեր Մոտէնանոն եւ Սավեկավա հազարապետներու հրամանատարութեամբ հետազօտութիւն մը կատարել գացած էին, վերադարձան ու բանակին միացան Քայ-Եուէնի հիւսիսային կողմը։ Երկու զօրախումբերը յիսուն հոգի կորսնցուցած են։ Ասոնք Մուգտենի արեւմտեան կողմը ռուսական դիրքերը աչքէ անցուցեր են, խուսափելով ռուսական հեծելազօրքերու բազմաթիւ զօրախումբերէ։ Միշչենկօ զօրավարին դիրքերուն մէջ մտեր եւ անկէ աւելի դէպ ի հիւսիս գացեր են։ Ճակատամարտին առեն հաղորդակցութեան գիծերը եւ հեռագրական թելերը խզելով, Քիրին այցելեր եւ այդ քաղաքին շրջականներն ալ հետազօտութիւններ կատարելէ ետքը վերադարձեր են։

Լոնտոն.— Շանկհայէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական յառաջապահները Զանկ-Զու-Կիի մօտ կը գտնուին։

— Ճապոնները արշաւանք մը կատարեր են Քորէայի հիւսիսային կողմը։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Սթանտարտի.— Քավամուրա զօրավարին բանակը «Եալուի բանակ» կոչուելու պաշտօնական է։

— Ճապոնները, Ռուսներուն նահանջէն խրախուսուած, հետզհետէ աւելի յանդգնութեամբ կը գործեն։ Մարտ 29 ճապոնական չորս պահակախումբ մը ռուսական աջ թեւին վրայ յարձակեցաւ հեծելազօրքերու փոքր խումբի մը վրայ։ Միշչենկօ զօրավարին հեծելազօրքերը ո՛չ միայն դիւրութեամբ ետ մղեցին այդ յարձակումը, այլ նոյն իսկ եօթը Ճապոններ գերի բռնեցին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Գրաւուած նաւեր.— Մ. Նահանգաց նախագահը.— Հաշտութեան խնդիրը.— Անդրսիպերեական երկաթուղին.— Թոքիոյի ռուսական նախորդ դեսպանը.— Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը։

Բարիզ, 3 ապրիլ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն.— Պատերազմի սկիզբէն մինչեւ այսօր Ճապոնները քսանեւմէկ չէզոք նաւեր գրաւած էին։ Ատոնց տասներկուքը Բորթ-Արթուրի անկումէն ետքը գրաւուած են։ Գրեթէ բոլոր շոգենաւերը անգլիական դրօշ կը կրէին եւ Վլատիվօսթոքի համար Քարտիֆի ածուխ բեռցած էին։ Շոգենաւերէն վեցը միայն 24,021 թոնօ ածուխ բեռցած էին՝ 1,225,071 ֆր. արժէքով։ Գրաւուած բոլոր ածուխներուն արժէքն է 7,650,000 ֆր.։ Ատոնց մէջ կան նաեւ նորվեգեան, ռուսական, չինական, ֆրանսական, գերմանական, հոլանտական եւ աւստրիական շոգենաւեր։ Շոգենաւերէն զատ կան նաեւ առագաստանաւեր։ Գրաւուած շոգենաւերէն ութը արձակուեցան Սասեպոյի գրաւմանց դատարանին որոշմամբ։ Ճապոնները ալ եւ է նաեւ ընկղմեցին՝ պատերազմի արգիլեալ նիւթ կրող. իսկ Ռուսները ընկղմեցին ճապոնական ինը շոգենաւեր, որոնց հինգը փոքր էին։

Լոնտոն.— Ուաշինկթընէն հետեւեալը կը հեռագրեն Մորնինկ Բոսթի.— Մ. Նահանգաց նախագահը, վաղը, Ուաշինկթընէն ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Ժայռոտ Լեռները, ուր երկու ամիս արձակուրդ պիտի կատարէ։ Պ. Ռուզվէլթի այդ մեկնումը ցոյց կուտայ թէ ան հեռացած է Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու գաղափարէն։ Մանաւանդ որ, հաշտութեան առաջին զրոյցներէն ի վեր Ճապոններուն պայմանները փոխուած են. հիմա պատերազմական տուգանք մը եւ Ռուսներուն Վլատիվօսթոքէն հեռացումը կը պահանջեն։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Սթանտարտի.— Սխալ է այն լուրը թէ Ռուզվէլթ նախագահէն խնդրուած ըլլայ միջնորդի դեր կատարելու Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ։

Բարիզ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Ժուռնալի.— «Պատերազմին սկիզբէն ի վեր բոլոր առարկաները հիմա համոզուած են որ հաշտութիւնը անխուսափելի է։ Ռուս զինուորները նորէն մահուան պիտի դիմեն։ Իրենց պաշտօնեաները տեսուէն իրարու եւ օգտակար ըլլալէն կը կասկածին։ Սպաներուն գալով, անոնք կ'ըմբռնեն որ, յաղթութիւնը ապահովելու համար, բանակին մէջ արմատական բարեփոխութիւններու անհրաժեշտ պէտք կայ եւ թէ այդ բարեփոխութիւնները Ճապոններուն կրակին տակ չեն կրնար գործադրուիլ։ Այս պայմաններուն մէջ պատերազմին շարունակութիւնը աղէտի մը պիտի յանգի»։

Բեդերսպուրկ.— Ռուսսքոյէ Սլովօ կը ծանուցանէ թէ անդրսիպերիական երկաթուղիին երկրորդ գիծը հարիւր յիսուն քիլոմէթրի չափ շինուած է զանազան տեղեր, ուր կառախումբերուն երթեւեկութիւնը աւելի դժուար է։ Ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանը քիչ ատենէն պիտի երթայ՝ տեղւոյն վրայ աշխատութիւնները քննելու, որոնք աւելի արագութեամբ կերպով առաջ պիտի տարուին։

— Պարոն տը Ռոզէն որ պատերազմը սկսած ատեն Թոքիոյի ռուսական դեսպանն էր, զեկոյց մը հաղորդելով լրագիրներուն, կ'ըսէ թէ Ճապոնի պատերազմական պատրաստութեանց վերաբերեալ իր հեռագիրները եւ տեղեկագիրները, Զարին արտօնութեամբ, յանձնուած են ռուս զինուորական իշխանութեանց։

Բէրիմ (Կարմիր ծով).— Ծայրագոյն Արեւելք գացող անգլիական մարտանաւ մը որ հոս ժամանեց, լուր բերաւ թէ հինգշաբթի օրը ռուսական հինգ մարտանաւեր եւ չորս փոխադրանաւեր անցեր են, նաւամիջ շոգենաւով մը եւ հիւանդանոց-նաւով մը։

— Ռուսական հիւանդանոց-նաւ մը՝ Քուպրոնա որ դէպ ի Ճիպութի կ'երթայ, այսօր Բէրիմ ժամանեց, 130 թոնօ ածուխ եւ 65 թոնօ ջուր առնելու։ Ուրիշ ռուսական Բիբրոս շոգենաւ մը Բէրիմէն անցաւ դէպ ի Ճիպութի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 6 ապրիլ.— Ճապոնները կը շարունակեն Քիրին տանող ճամբաներուն վրայ իրենց կատարած յառաջխաղացումը։ Լինեւիչ զօրավարը փութով յիսուն հազար զինուոր ղրկեց Քիրինի վրայ։ Կ'ըսուի թէ Մուգտենի եւ Քուանչէնկի միջոցը ռուսական երկու հարիւր յիսուն հազար զինուորներ կան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մանչուրիայէն կը հեռագրեն «Սէնթ-Ճէյմզ Կէզէթ»ի.— Քայ-Եուէնի միւս կողմը գտնուած ճապոնական զինուորները, շարունակելով իրենց յառաջխաղացութիւնը, քանի մը ժամուան ճակատամարտէ մը ետքը գրաւեր են Քուանչէնէն՝ Թիէ-Հօ-Զէնկի մօտ։

— Լոնտոնի ճապոնական դեսպանատունը սա հեռագիրը հաղորդեց.— «Օեամա մարէշալը հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Թոքիօ.

«Ավէնքայի հարաւային կողմը գտնուող ռուսական զօրախումբ մը յարձակեցաւ Շանկ-Շիա-Թանկի շրջակայքը կեցող մեր զինուորներուն վրայ։ Բաւական ճակատամարտէ մը ետքը Ռուսներուն յարձակումը ետ մղուեցաւ։ Մեր կորուստը, մեռեալ եւ վիրաւոր, քսանհինգ հոգի է։ Ռուսներուն կորուստը երկու հարիւրի չափ է»։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնի կառավարութիւնը մտադիր է ներքին նոր փոխառութիւն մը չորրորդութեան պիտի հանէ՝ հարիւր միլիոն եէնի չափ։

— Ճապոնի լրագիրները կը յայտարարեն թէ Ճապոնէն նոր զինուորներ պիտի ղրկուին Մանչուրիա։

— Բոլոմպոյէն կը հեռագրեն թէ այդ տեղէն 350 մղոն դէպ ի հարաւ հինգ մարտանաւեր տեսնուեր են որոնք դէպ ի հիւսիսային արեւելք կ'երթային։ Կը կարծուի թէ ատոնք Ռոժէսթվէնսքիի ծովակալին հրամանատարութեանը տակ գտնուած մարտանաւերէն են։

ՃԻՊՈՒԹԻ.—Նեպոկաթօվ ծովակալին հրամանատարութեանը տակ գտնուած մարտանաւերէն մէկ քանին, հրաման ընդունած ըլլալով, Ճիպութիէն խարիսխ ճամբայ ելան, դէպ ի հիւսիս ուղղուելով։ Կ'երեւայ թէ նպատակ ունին միանալ Ռոժէսթվէնսքիի ծովակալին։ Ասկէ կը հետեւցուի թէ մօտերս նաւային ճակատամարտ մը տեղի պիտի ունենայ։

— Վլատիվօսթոքի նաւահանգիստին առաջնորդները բոլորովին քակուած են. որով նաւարկութիւնը դիւրացած է։ Նոյն նաւահանգիստը գտնուող ռուսական մարտանաւերուն նորոգութիւնը աւարտած է։ Ատոնք կազմ եւ պատրաստ կը սպասեն միանալու Ռոժէսթվէնսքիի նաւատորմին։ Վլատիվօսթոքի ռուսական նաւատորմինը կը բաղկանայ երկու զրահաւորէ, թորփիլանաւերէ եւ ընդծովեայ տասնվեց շոգենաւերէ։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ Շան-Շա-Թանկի մէջ կարեւոր ճակատամարտ մը կատարուած է եւ թէ այդ տեղը քանի մը անգամ Ռուսներուն ու Ճապոններուն կողմէ գրաւուեր է, ասկէ մեծամեծ կորուստներ պատճառած թնդանօթաձգութեան մը հակառակ։ Այդ տեղը վերջապէս Ճապոններուն ձեռքը ինկեր է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Խարպինէն կը հեռագրեն ռուս գործակալութեան թէ արտադրուած բազմաթիւ թնդանօթներ ժամանելով Քիրին ղրկուեր են, ուր մօտերս մեծ ճակատամարտ մը մօտալուտ կ'երեւայ։

—Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Սախարով զօրավարը օտար սպայի մը հետ տեսակցելով ըսեր է.— «Բազմաթիւ զինուորներ եւ մեծաքանակ զէնք ու ռազմամթերք ղրկուած է պատերազմի դաշտը, որով Լինեւիչ զօրավարը քիչ ատենէն չորս հարիւր հազար զինուոր պիտի ունենայ իր տրամադրութեանը տակ։ Արտադրուած բազմաթիւ թնդանօթներ ալ Մանչուրիա պիտի ղրկուին։ Ռուս կառավարութիւնը բնաւ չի խօսիր հաշտութեան վրայ եւ որոշած է շարունակել պատերազմը։ Ռուս կառավարութիւնը, զինուոր ու դրամ գտնելու մասին դժուարութիւն պիտի չզգայ»։

—Նովոյէ Վրէմիա կը հերքէ օտար լրագիրներու հաղորդած այն լուրը թէ Ռուսիոյ մէջ յանձնաժողով մը կազմուած ըլլայ՝ պատերազմը շարունակելու կամ հաշտութեան պայմաններուն հաւանելու հարցերէն մէկը որոշելու համար։ Ռուս թերթը կը յարէ թէ արդարեւ այդ առթիւ յանձնաժողով մը կազմուեր է, սակայն անոր պաշտօնն է մանրամասնօրէն քննել թէ պատերազմը ի՛նչ եղանակով եւ ի՛նչ միջոցներով պէտք է շարունակել։

ԲԱՐԻԶ.—Բեդերսպուրկէն կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ ծովային նախարար ծովակալ Ավէլան հրաժարած է. իրեն յաջորդէ ծովակալ Տուպասով։

—Ռուս կառավարութիւնը վերջնապէս որոշած ըլլալով առաջ տանիլ պատերազմը, մեծ կորովով ամէն օր զօրահանութիւն կը կատարէ, եւ շարունակ մեծ թիւով օգնական զօրք կը ղրկէ Լինեւիչ զօրավարին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ նախարարապետ ֆօն Պիւլով կոմսը, երէկ նախագահեց նախարարաց խորհուրդին, որուն մէջ քննուեցաւ Մարոքի խնդիրը։

ՀՌՈՄ.—Վիլհէլմ կայսրը Նափոլի հասաւ։ Համպուրկ շոգենաւէն ցամաք ելաւ։ Կայսրը Հոհենձոլլերն զբօսանաւով պիտի շարունակէ իր պտոյտը Միջերկրականի մէջ։ Մեկնելէ առաջ պիտի տեսակցի Իտալիոյ թագաւորին հետ։

ԲԱՐԻԶ.—Պաշտօնապէս հաստատուեցաւ թէ Էտուարտ թագաւորը եւ նախագահ Լուպէ պիտի տեսակցին այսօր (երէկ)։

—Անգլիոյ Ալեքսանդրա թագուհին Մարսիլիա հասաւ Վիքթորիա Եւ Ալպերթ զբօսանաւով։ Անգլիոյ հիւպատոսը, տուքսական զբօսանաւը քաղաքին մօտենալ, որպէս զի Էտուարտ թագաւորը բերող մասնաւոր կառախումբը շոգենաւին մօտենայ։ Թագուհին մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վիլհէլմ կայսեր Թանճեր այցելութեան առթիւ.—Նոր մանրամասնութիւններ.—Գերման լրագիրները եւ Պ. Տէլքասէ.—Անգլիական մամուլին կարծիքը։

Թանճեր, 2 ապրիլ.— Գերմանիոյ կայսեր Թանճէր այցելութիւնը կը շարունակէ զանազան մեկնութեանց տեղի տալ, եւ մեծ հետաքրքրութիւն առթել։ Դիւանագիտական մարմինն ալ կը մտահոգուի այս յաղթանի, բայց Մարոքի պաշտօնատարները կ'ագուցանեն ըմբռնելի մը կը հետեւին։ Վիլհէլմ կայսեր եւ Մարոքի վեհապետին ներկայացուցչին միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութեան մասին հակասական զրոյցներ կը շրջին։ Ստուգուած տեղեկութեանց համաձայն, կայսրը շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն եղած ընդունելութեան համար, սա խօսքը ըրեր է. «Մարոքի անկախ վեհապետին կատարեալ այցելութիւնս, եւ կը յուսամ թէ իր բարձր իմաստութեան տակ ազատ Մարոք մը պիտի բացուի բոլոր ազգերու խաղաղական մրցման առջեւ, առանց մենաշնորհի եւ ոչ ալ ջնջումի։» Գերման գաղութին կողմէ իրեն ուղղուած ուղերձին պատասխանելով Վիլհէլմ Բ. ըսաւ թէ գերման գաղութը կրնար յոյս դնել իր կառավարութեան աջակցութեան վրայ, այդ անկախ երկրին մէջ, ու եւ է խոչընդոտ չյարուցանելու համար գերման վաճառականութեան դէմ։ Գերմանիոյ դեսպանատան մէջ Մարոքի ներկայացուցիչը երկար բանախօսութիւն մը արտասանեց յանուն իր վեհապետին։ Այդ ներբողականին ճառը ու եւ է քաղաքական ակնարկութիւն չէր պարունակեր։ Վիլհէլմ կայսրը շնորհակալութիւն յայտնելով այդ ճառին մէջ արտայայտուած բարեկամական զգացումներուն համար, ըսաւ. «Համակերպեցէք եւ Ձեր Բարձրութեան խօսքերուն մասին ժողովուրդներու ճակատագիրը վարող ամենակարող եւ իմաստուն Նախախնամութեան։ Մաղթանքներ կ'ընեմ այս երկրին զարգացման եւ բարգաւաճման համար, թէ՛ բնիկ հպատակներուն շահուն եւ թէ օտարազգիներու շահուն տեսակէտով, որոնք, կը յուսամ թէ, կատարեալ հաւասարութեան մը հիման վրայ պիտի տեղաւորուին»։ Կայսրը յետոյ Մարոքի վեհապետին ներկայացուցչին տուաւ «Բրուսիական Թագ» պատուանշանին մեծ խաչը, եւ «Կարմիր Արծիւ» պատուանշանին Գ. կարգը՝ ներկայացուցչին ընկերացող երեք քարտուղարներուն։ Դիւանագիտական մարմինը ընդունելէ յետոյ Վիլհէլմ Բ. նորէն խօսեցաւ Մարոքի ներկայացուցչին հետ, եւ սա յայտարարութիւնը ըրաւ. «Թանճէր գալով իմ այցելութեանս նպատակն է հասկցնել թէ որոշած եմ ամէն միջոցով եւ ազդուօրէն փրկել Մարոքի մէջ Գերմանիոյ ունեցած շահերը։ Մարոքի վեհապետը բոլորովին անկախ կը նկատեմ, եւ անոր հետ է որ կ'ուզեմ համաձայնիլ այն միջոցներուն վրայ՝ որոնք այդ արդիւնքը առաջ պիտի բերեն։ Բոլոր այն բարեփոխութիւնները, զորս Մարոքի վեհապետը մտադիր է ներմուծել իր երկիրին մէջ, պէտք է շրջահայեցութեամբ ի գործ դնել, կրօնական զգացումները չվիրաւորելու եւ հասարակ անդորրութիւնը չխանգարելու համար»։

Գերման լրագիրները չափաւոր լեզու մը կը գործածեն Պ. Տէլքասէի ճառին վրայ խօսելով, զոր մեղմ ու չափաւոր կը գտնեն։ Հանրային կարծիքը հաւանութիւն չի յայտներ ֆօն Պիւլով կոմսին օրգան եղող Ալլկեմայնէ Զայթունկ լրագրին մէկ հրատարակութեան։ Այդ թերթը Ֆրանսայի կը սպառնայ, ըսելով թէ Գերմանիա կրնայ ազդու ընթացք մը բռնել Մարոքի մէջ, հակառակ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան։ Գերման թերթը կ'աւելցնէ. «Որպէս զի այդ համաձայնութիւնը վտանգաւոր ըլլայ Գերմանիոյ, հարկ պիտի ըլլայ անգլիական նաւերը անիւներու վրայ դնել, ցամաքային պատերազմ մը մղելու համար»։ Ֆորվէրց, ընկերվարական թերթը, կ'ըսէ. «Դիւանագիտութիւնը անգամ մըն ալ ապացուցած թէ ուրիշ բանի չի ծառայեր, եթէ ոչ իրարու դէմ գրգռել ցեղերը»։ Գալով Պ. Տէլքասէի ճառին, դիւանագիտական փոքրիկ հրաւէրք մը կը համարէ զայն, որուն պատասխան մը չեն կրնար տալ գերման նախարարական թերթերը։

—Թայմզի Բարիզի թղթակիցը սա խորհրդածութիւնները կը հրատարակէ Մարոքի խնդրին վրայ. «Շատ մեծ կարեւորութիւն ունի գիտնալը—կ'երեւնայ թէ տակաւին այդ բանը—թէ ո՛չ մէկ տէրութիւն կ'ընկերանայ Գերմանիոյ՝ Մարոքի նկատմամբ իր հետեւած քաղաքականութեան մէջ։ Թանճէրի այցելութեան առթիւ եղած համակիր ցոյցերը չեն կրցած փոխել Սպանիոյ հաստատ որոշումը՝ ամուր կառչելու համար Ֆրանսայի նկատմամբ ունեցած իր յանձնառութիւններուն, որոնց ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայեն թէ Սպանիա իրաւունք ունի պահանջելու։ Սպանիական կարգ մը լրագիրներու մէջ տեսնուած խրախուսումը չի ներկայացներ պաշտօնական զգացումները։ Իտալիա ալ ու եւ է ձգտում ցոյց չի տար գերման տեսակէտին հետ միասին ըլլալու, եւ զօրաւոր պատճառներ կան հաւատալու թէ իտալական կառավարութեան մտքէն բնաւ չանցնիր այդ բանը։ Նաեւ պէտք չէ յուսալ որ Աւստրօ-Ունգարիա համակրութեամբ պիտի ողջունէ նկատմամբ ֆինանսական եւ հանդիսական քաղաքականութեան մը, որուն կը հետեւի Գերմանիա՝ Մարոքի մէջ»։ Պէտք է աւելցնել թէ, կ'ըսէ Թայմզ, եռեակ դաշնակցութեան միւս տէրութիւններն ալ Գերմանիոյ կողմէ Մարոքի նկատմամբ բռնած քաղաքականութեան համամիտ չեն։ Սակայն Մ. Նահանգները նոյն միտքն չեն ունեցեր, թէեւ Ուաշինկթընէն ղրկուած հեռագիր մը բացորոշ կերպով կը հերքէ սա զրոյցը թէ Մ. Նահանգները նոր համաձայնութիւն մը կնքած ըլլան Մարոքի հետ՝ բաց դռան քաղաքականութիւնը պաշտպանելու համար։

— Անգլիացի լրագիրները, ի մէջ այլոց, Բէլմէլ կազեթ, բաւական յերկարութեամբ յօդուածներ կը հրատարակեն Մարոքի խնդրին վրայ։ Թայմզ ալ ազդու յօդուած մը հրատարակած է, որուն սա մասը յառաջ բերել կ'արժէ. «Մենք վճռական մտադրութիւն մը ունինք թէ՛ ոգիով եւ թէ տառով ի գործ դնելու Մարոքի եւ ուրիշ տեղերու նկատմամբ կնքուած համաձայնութեան պայմանները, զորս ստորագրած ենք Ֆրանսայի հետ՝ անցեալ տարուան ապրիլ ամսուն։ Նաեւ Ֆրանսայի ընծայելու այն աջակցութիւնը՝ զոր խոստացած ենք, այդ պայմանագրութեան գործադրութիւնը ապահովելու համար։ Անգլիական ժողովուրդը ամենամեծ կարեւորութիւն կուտայ այդ համաձայնութեան երբ կնքուեցաւ ան, որ Մարոքի մասին յայտարարութիւն մըն ալ կը պարունակէր։ Անկէ ի վեր անցած դէպքերը անգլիական ժողովուրդին գոհունակկութիւնը եւ վստահութիւնը աւելցուց, քանի որ այդ կարգադրութիւնը աշխարհի խաղաղութեան մէկ գլխաւոր երաշխիքը կ'ընծայէ։ Երկու Նաւատորմերուն միջեւ փոխանակուելիք այցելութիւնները, այս ժամանակ համար որոշուած, հաճելի առիթ մը պիտի ընծայեն անվիճելի կերպով արտայայտելու Մանշի ասդին եւ անդին կողմը հաստատուած դրացի ազգերուն միջեւ տիրող բարեկամական անքակ յարաբերութիւնները։»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պոլսոյ երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Շիրքէթի Խայրիէի Թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղարի օգնական Ճէլալ պէյի։

— Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչութեան Իզմիրի վերատեսուչ Պէսիմ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սըվասի աստիճան-զինուորներու գունդին հրամանատար Մէհմէտ պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ատանայի նահանգին ուժօթերամի փոխանորդ Էմին պէյի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Պարսից կառավարութիւնը Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանին չորրորդ կարգը տուաւ օսմ. հպատակ ու կայսերական վաճառական Գալաթիոզեան էֆ.ի Դուրեմի ներկայացուցիչ Թէլլալեան Հայկ էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Սապահ հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէէն.— «Ռումանիոյ Կարօլ Թագաւորը, վերջերս վիէննական լրագրի մը աշխատակրոջը հետ տեսակցելով, ըսաւ.

«Կրնամ ըսել, վասն զի այո Եւրոպայի մէջ խաղաղութիւնը տեւական պիտի ըլլայ։ Խաղաղութեան պահպանումը կը համապատասխանէ Ռումանիոյ կենսական շահերուն։ Խաղաղութեան բոլոր բարեկամները շատ գոհ են անոր համար որ Ռումէլիի Նահանգաց մէջ գործադրուող Նորոգման միջոցները կայս. հաւատարիմ հպատակներու բոլոր դասակարգերուն անդորրութիւնը ու երջանկութիւնը աւելի եւս կ'ապահովեն։ Ռումէլիի նահանգներու բնակող Ուլահները ի վաղուց անտի հաւատարիմ են օսմ. կայս. կառավարութեան։ Վեհ. Սուլթանը Իր հաւատարիմ ուլահ հպատակներն ալ մասնակից կ'ընէ կայս. այն բազմաթիւ շնորհներուն զորս կը վայելեն կայս. հպատակներու բոլոր դասակարգերը։»

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Եսւլան եւ Կակօ անուն երկու աւազակներ որոնք ժամանակէ մը ի վեր Կեվկիլի մէջ ու շրջակաները կ'ասպատակէին, ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ բոլորովին ոչնչացուեր են. նաեւ շատ մը զէնքեր եւս գրաւուեր են անոնց ձեռքէն։ Նոյն տեղւոյն ժողովուրդը, աւազակներու այդ փճացմանը առթիւ, աւելի եւս անդորրութեան արժանանալով բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Վեհ. Սուլթանին համար։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Պարսից դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

— Աւստրիոյ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՀԱՊԷՇ պատուիրակութիւնը, երէկ, Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։ Պատուիրակութեան անդամներէն Պ. Աթօ Հոյէ Մարիամ բանախօսութիւն մը արտասանեց զոր թարգմանեց Պ. Նիքոլաիտոս։ Պ. Աթօ Հոյէ Մենելիք կայսեր մէկ ինքնագիր նամակը յանձնեց՝ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքին ուղղուած։ Ն. Սրբազնութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց եւ խնդրեց Պ. Աթօ Հոյէէն որ իր օրհնութիւնները հաղորդէ Հապէշիստանի կայսեր, գերդաստանին ու ժողովուրդին։

— Հապէշ պատուիրակութիւնը երէկ այցելութիւն տուաւ Շէյխ-իւլ-Իսլամին, որուն յանձնեց Հապէշիստանի իսլամներուն կողմէ ղրկուած նամակ մը։

— Պ. Աթօ Հոյէ, տեղական թերթի մը թղթակցին հետ տեսակցելով, յայտարարեր է թէ շատ գոհ է Կ. Պոլսոյ մէջ եղած ընդունելութեանց եւ օսմ. հիւրասիրութեան համար. միանգամայն թէ իրենց այցը պիտի նպաստէ աւելի եւս ամրապնդելու երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական յարաբերութիւնները։ Յունաց Ս. Պատրիարքին նկատմամբ ալ յայտարարեր է թէ Հապէշները բարեկամական զգացումներ կը տածեն յոյն-օրթոտոքս Եկեղեցիին նկատմամբ, որովհետեւ կը յիշեն թէ ինչ յոյն սուրբեր քրիստոնէութիւնը քարոզած են Հապէշիստանի մէջ եւ թէ անկէ ի վեր յունական աւանդութիւնները շատ լաւ պահուած են։ Պ. Աթօ Հոյէ յաւելեր է թէ Յոյները ի վաղուց անտի յարաբերութեան մէջ գտնուած են Հապէշներուն հետ եւ թէ շատ մը Հապէշներ արիւնակցութիւն ունին Յոյներուն հետ։ Հիմա Հապէշիստանի մէջ յունական բաւական կարեւոր գաղութ մը կայ։

— Փոնիրէի թերթ մը կ'ըսէ թէ Պ. Պօկոսի, որ Հապէշիստանի մէջ ոսկեհանքի մը շահագործման համար քառասուն տարուան մենաշնորհ ստացած է, պաշտօն յանձներ է հապէշ պատուիրակութեան անդամներէն Հաճի Ապտուլլահ էֆ.ի որ ոսկի կտրող մեքենայ մը գնէ Ֆրանսայէն, որով Հաճի Ապտուլլահ էֆ. Կ. Պոլսէն Բարիզ ու Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ առաջին մեքենավար Պ. Ուիլեէմ Սինքլէյ առջի օրը Կլասկօ ուղեւորեցաւ, ներկայ գտնուելու 51 եւ 52 թիւ նոր շոգենաւերու փորձերուն, որոնք մօտ և Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանեն։

ՇԷՕՆՊՈՒՐԿ-ՎԱԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ իշխանը եւ իշխանուհին որոնք Կ. Պոլիս կը գտնուին, երէկ այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը եւ Վոսփորը։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նոր կուսակալ Ֆէհմի պէյ նահանգին կեդրոնին եւ իր իրաւասութեանը ենթարկուած բոլոր վարչական պաշտօնեաներուն ծանուցեր է որ ամէն օր իրենց գործին գլուխը գտնուին եւ հանրութեան գործերը առանց յապաղումի ենթարկելու եւ անոնց դիւրութիւն յարուցանելու կարգադրեն։

ԿԱՐՄԻՐ ՊՂՊԵՂ.— Սէլանիկի լրագիրները կ'ըսեն թէ կարմիր պղպեղներուն մէջ օտար նիւթեր խառնելու արգելքին հետեւանքով գիները զգալապէս բարձրացած են, որով արտադրող վայրերու մէջ այս տարի առաջուանէն հարիւրին յիսուն համեմատութեամբ աւելի կարմիր պղպեղ պիտի մշակուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ գիշեր, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ, Հոլանտայի եւ Պէլճիքայի դեսպանները եւայլն։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ մէջ, քանի մը տարի առաջ պատահած հրդեհէն վնասուող 117 անձերու հանգանակութեան գումարէն 76,449 ղրուշ բաշխուեցաւ՝ իրենց բնակարանները վերաշինելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ յիսուն զբօսաշրջիկներ, որոնք առջի օրը Կ. Պոլիս ժամանած էին, երէկ ճամբայ ելան դէպ ի Երուսաղէմ ու Եգիպտոս։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԷՆ վերադարձող ռուսական 16 սպայ, 5 պաշտօնեայ, 4 զինուորական, 5 կին, 1 նաւաստի ու 1 աղայ առջի իրիկուն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեցին եւ երէկ իրիկուն Օտեսա ուղեւորեցան։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ քաղաքային ճիւղը, կ'ըսէ Իգտամ, որոշեց որ Պրուսայի նահանգին հանրօգուտ շինութեանց նախկին խորհրդական ու երկրագործական վարժարանին նախկին Տնօրէն Մազհար պէյ կրնայ իր պաշտօնը շարունակել, վասն զի պատասխանատուութեան ենթակայելիք արարք մը չէ ունեցած։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Թղթատարական Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Բերայի ու Մեծ Փողոցին նամակատուփերը մինչեւ իրիկուան եւրոպական ժամ 6.45ին բաց են եւ Ղալաթիոյ թղթատարատունն ալ մինչեւ եւրոպական ժամ 7.50։ Մինչեւ այդ ժամերը նամակ եւայլն կ'ընդունուին Անատոլուի ու Ռումէլիի երկաթուղիի կառախումբերուն հասցնելու համար։ Սակայն այդ առաքումները տեւելու ըլլալով, փոխադրութեան մասնաւոր պաշտօնեաներ յատկացուած են՝ պայուսակներ շուտով հասցնելու երկաթուղիի կառախումբերուն։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 7ուկէսին հրդեհ ծագեցաւ Գուլէգաբու, Ճէրրահ Փաշա Մահալլէսի, կահագործ Անտոն Սոֆիանոսի խանութէն։ Այդ խանութը ամբողջովին եւ կից գտնուած սափրիչ Քաօթաքիի խանութը մասամբ այրեցան։ Կահագործին խանութը երեք հարիւր ոսկիի ապահովագրուած էր։ Իգտամ կ'իմանայ թէ ոստիկանութիւնը քարիւղով լեցուած ամաններ ու շիշեր գտեր է, որով կասկած կայ թէ հրդեհը դիտմամբ ծագած է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, երէկ, տասնհինգ տարուան ժամանակաւոր աշխատութեան դատապարտեց Էմրուլլահ անուն անձը որ անցեալ Նոյեմբերին Պոլսոյ Սուլէյմանիէ թաղին մէջ բնակիչ Իպրահիմը սպաննած էր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին կողմէ Տ. Ներսէս արքեպ. Խուտավէրտեան եւ Տ. Մեսրոպ Վ.՝ Բեգերապուրկ երթալով Ռուսիոյ ներքին գործոց Նախարարին այցելած էին։ Ն. Ս. Օծութեան պատգամաւորները այս անգամ կը հեռագրեն Ազգ. Պատրիարքարան թէ ներկայանալով Կովկասի փոխարքայ Վորոնցով Տաշքով իշխանին, եւ տեսակցելով Հայ Եկեղեցւոյ կալուածներու եւ եկեղեցական ու դպրոցական խնդրոյ վրայ, իշխանը յայտարարեր է թէ արդէն եղած կարգադրութիւնները քիչ ատենէ պիտի վերացնուին։ Իշխանը յոյս տուեր է նաեւ որ դպրոցական խնդիրն ալ կարգադրութեան ճամբուն մէջ պիտի դրուի եւ ինք ալ պիտի հաճի բոլոր խնդրոց նկատմամբ ընդարձակ տեղեկութիւններ հաղորդել Ն. Ս. Օծութեան։

Ս. Պատրիարքը այս հեռագիրը առնելէն անմիջապէս վերջ նամակ մը ուղղելով Տ. Ներսէս արքեպ.ի, շնորհակալութիւն յայտնած է և մանրամասն տեղեկութիւններ խնդրած է։ Նոր փոխարքան մարտ 20ին ճամբայ ելած է դէպի Կովկաս։

— Բերայի Թաղ. Խորհուրդը գրեր է Պատրիարքարանի որ եկեղեցւոյ խուցկալի եւ յարակից մասերու, ինչպէս նաեւ Լուսեան վարժարանի պատուհաններու նորոգութեան համար անհրաժեշտ ըլլալով փոխառութեան մը կնքել, կը խնդրէ որ արտօնութիւն տրուի 200 ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընել Բերայի Պարտուց Բարձման Յանձնաժողովի Սնտուկէն, ամսական 5 ոսկի վճարելու պայմանաւ։

— Արաբկիրի Առաջնորդարանը կը հաղորդէ Ազգ. Պատրիարքարան թէ տեղւոյն ազգայիններէն հայր մը եւ իր որդին Առաջնորդարան դիմելով, խնդրեր են որ պսակէ զիրենք այրի կնոջ մը եւ անոր աղջկան հետ, որոնք հարազատ մայր ու աղջիկ են։ Առաջնորդարանը ի հարկէ մերժելով՝ խրատեր է որ այսպիսի դիտաւորութենէ մը ետ կենան. սակայն խնդրարկուները կը դիմեն Հայ-Հռոմէական Առաջնորդարանը եւ Հռոմէական եկեղեցւոյ մէջ հարազատ հայր եւ որդի հարազատ մօր եւ աղջկան հետ միեւնոյն ատեն կը պսակուին նոյն եկեղեցւոյ Տ. Սարգիս Վ.ի ձեռքով։ Առաջնորդարանը այս մասին Տնօրինութիւն մը խնդրեր է Ազգ. Պատրիարքարանէն։

— Ս. Էջմիածնի կրօնաթերթը հետեւեալը կը հրատարակէ.—

«Յունուարի 15ին Ս. Հայրապետի անուանակոչութեան օրը առանձին հանդիսաւորութեամբ կատարուեց Թիֆլիզում, որտեղ եւ գտնւում էր Հայրապետը ապաքինուելու համար։

«Վանքի Մայր եկեղեցում Վրաստանի եւ Իմէրէթի թեմի առաջնորդ Գեր. Տ. Գարեգին եպիսկոպոսը հանդիսաւոր պատարագ մատոյց։ Պատարագից յետոյ Շուշւայ առաջնորդ Գրիգոր եպիսկոպոսի, Եփրեմ, Կիւրեղ, Եղիշէ, Աւետ եւ Կորիւն վարդապետների, նաեւ Թիֆլիզի ամբողջ քահանայական դասի եւ խուռն բազմութեան ներկայութեամբ կատարուեց հայրապետական մաղթանք։ Մաղթանքից յետոյ հոգեւորականութիւնն ու ժողովուրդը դիմեց առաջնորդարան՝ Ս. Հայրապետին շնորհաւորելու իր անուանակոչութիւնը։ Շնորհաւորութեան էին եկել Ներսէսեան, Յովնանեան, Աւետեանց եւ այլ դպրոցների հոգաբարձուները, ուսուցիչներն ու ուսանողները, օրիորդաց գիմնազիա՝ ի բարձ. դասարանների աշակերտուհիները և այգեգործական դպրոցի սաները։ Ս. Հայրապետը, ակարութեան պատճառով չկարողանալով բոլորին ընդունել դուրս եկաւ դահլիճ, օրհնեց եւ արձակեց շնորհաւորողներին։ Այդ օրը թէ՛ հոգեւորական եւ թէ աշխարհական անձինք եւ վարչութիւններ շտապել էին հեռագրերով շնորհաւորել Ն. Ս. Օծութեան անուանակոչութիւնը։ Ս. Հայրապետը օրհնում է եւ աղօթում, նաեւ շնորհակալութիւն է յայտնում յունվարի 15ին իրեն շնորհաւորողներին»։

— Բալուի նախորդ առաջն. տեղապահ Տ. Կորիւն Վ.ի յանձնուեցաւ Ակնայ փոխ-առաջնորդութեան պաշտօնը եւ յանձնարարուեցաւ շուտով իր պաշտօնատեղին երթալ։

— Արաբկիրի գաւառ. վարչութիւնը Ս. Պատրիարքէն խնդրած է որ օրհնութեան եւ գոհունակութեան գիր մը գրէ առաջ. փոխանորդ Տ. Կորիւն քհնյ.ի, գովելով անոր բարւոք ծառայութիւնները, Առաջնորդարանի գործոց մէջ իր ունեցած կանոնաւոր ընթացքը եւ տեղական իշխանութեանց հետ անոր ունեցած բարւոք յարաբերութիւնները։

— Վանայ Լիմ անապատի վանահայր Աստուածատուրեան Տ. Թադէոս Վ. իր ծերութեան պատճառաւ հրաժարելով, արժանաւոր յաջորդի մը անուանումը խնդրած է Պատրիարքարանէն։ Միւս կողմէ նոյն վանքին միաբանութիւնը փափաք յայտներ է որ Կտուց անապատի վանահայր Տ. Ստեփան Վ. Աղաջանեանի յանձնուի այս պաշտօնը, միասին վարելու համար երկու վանքերու Վանահայրութիւնը։

— Ս. Էջմիածնէն Թիֆլիզ ուղեւորեր է Տ. Գէորգ Արքեպս. Սուրէնեանց, որ նոյն Վիճակին նախորդ Առաջնորդն էր եւ վերջերս կոչուած էր Էջմիածին։

— Քաղ. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ հաստատեց Ազգ. Պատրիարքարանի Կրօնական դիւանի դիւանադպրութեան պաշտօնին մէջ Տ. Տիրայր Վ.ը (600 ղրշ. ամսականաւ) որ արդէն կը վարէր նոյն պաշտօնը փոխանորդաբար։

— Հապէշիստանի Հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Մկրտիչ քհնյ. Չլղաեան, որ Եգիպտոս կը գտնուէր, մարտ 12ին Սուէզ գացեր եւ 4 օր ետքը Ճիպութի մեկներ է, ուրկէ պիտի երթայ Ատիս Ապապա (Հապէշիստան), Պատրիարքարանէ իր ստացած հրահանգին համեմատ իր պաշտօնը ստանձնելու համար։

— Վաղուան թիւով պիտի հրատարակենք Գր. Մելխաս էֆ.ի մէկ շահեկան յօդուածը «Գրական սեպհականութեան» վրայ։ Ընթերցողները պիտի տեսնեն թէ Գր. Մելխաս էֆ., որ իր Արեւելքի մէջ հրատարակած զոյգ գրական քննադատութեանց առթիւ, անձնականութեան շուրջը դարձող հրատարակութեանց առարկայ եղած էր կիրամոլ հանդէսի մը մէջ, բառ մը իսկ պատասխանելու պէտքը չէ տեսած։ Անշուշտ մենք ալ չենք կրնար ջատագովել անձնականութեան դէմ եղող այդ տեսակ պատասխաններ, որոնք օրինաւոր ըլլալէ հեռու են։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ.-ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Վեհ. Կայսրը բարեհաճած է երկու հազար ղրշ. ամսաթոշակ շնորհել Հայ-Հռոմէականաց Կ.-Պատրիարք Տ. Պօղոս Ս. Սապպաղեանի, ինչպէս իր նախորդն ալ արժանացած էր այդ շնորհին։ Կայս. այս շնորհը որ առիթ մը եղած է Ն. Սրբազնութեան համար՝ կրկնելու իր բարեմաղթութիւններն եւ աղօթքները վասն թանկագին կենաց Ն. Կ. Վեհափառութեան, Որուն այս առթիւ յատուկ Ուղերձով մըն ալ յայտնած է իր երախտագիտութիւնը։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Յառաջիկայ կիրակի 27 մարտ, ժամը 7ին, Բերայի Թագաւորական Թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ կազմակերպուած Ձայնական եւ Գործիական Նուագահանդէսը։

Կարգադիր Մասնախումբը ամէն կանխահոգ միջոցները ձեռք առած է արտակարգ փայլ մը տալու համար այս Նուագահանդէսին, որուն պիտի մասնակցին ծանօթ արուեստագէտներ, ինչպէս կը տեսնուի ստորեւ հրատարակուած յայտագրէն։

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ՄԱՐՇ ՀԱՄԻՏԻԷ

1. Պ. Կոսան. Թրիօ ան ֆա, զոր պիտի նուագեն Պ. Պ. Սէլվէլլի, Ալպերթ Պրաուն եւ Իւկօլինի, դաշնակով, ջութակով եւ թաւջութակով։
2. Վեպեր. Կրանտ էր տ'Օպերոն, երգչուհի Տիկին Հէքէրի կողմէ։

Լեոնքավալլո, Բրոլօկ տը Բալիաչի, երգիչ Պ. Հէքէրի կողմէ։

Վերտի, Կրան տուօ տը Րիկոլէթթօ, Տէր եւ Տիկին Հէքէրի կողմէ։

3. Հոֆման, Սուվընիր, Պ. Իւկօլինիի կողմէ։
4. Թաուզիկ, Ֆանթէզի Հոլքա, դաշնակով Պ. Հէկէի կողմէ։
5. Ժանոն, Ռէվըրի, Պ. տ'Ալ. Օլիոի կողմէ։
6. Սիմոնեթթի, Մատրիկալ եւ Սարասաթէ, Զիկոյներվայզըն՝ Պ. Հայկ Կիւլէնեանի կողմէ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

1. Տվորաք, Տանս Սլավ, ջութակ, դաշնակ եւ թաւջութակ։
2. Մասսընէ, Հէրոտիատ եւ Տանձա, Պօ մայր Սիւզոն՝ Պ. Արմենակ Ֆնտըգլեանի կողմէ։
3. Լիզ. Րաբսոտի Հօնկրուազ, դաշնակով Պ. Հէկէէն։
4. Տ'Ամպրօզիօ, Քանծոնէթթա եւ Շուպէր, Լ'Ապէյլ՝ ջութակով Պ. Հայկ Կիւլէնեանի կողմէ։
5. Շումանն, Տէօ Րօմանս, քլարինէթով Պ. Անճելօ Կոցցիէ։
6. Հօֆ, Նօրաիչ Քօնսէր, Պ. Իւկօ Իւկօլինիէ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիրամայր Աւսուեպ Ա. Դուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրուշ նուիրուած է հիւանդանոցիս Յակոբ էֆ. Մինասեան գերդաստանէ։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՑԱՄԱՔԷՆ ԵՒ ԾՈՎԷՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 6 ապրիլ.— Նովոյէ Վրեմիա կը հերքէ օտար լրագիրներու կողմէ հրատարակուած այն լուրը թէ Ռուսիոյ մէջ մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուած ըլլայ, պաշտօն ունենալով որոշել թէ հարկ է պատերազմը շարունակել, եւ կամ, հակառակ պարագային, պատրաստել այն պայմանները որոնցմով Ռուսիա հաշտութիւն պիտի կնքէ։ Նովոյէ Վրեմիա հանրութեան պաշտօնապէս տեղեկութիւն հաղորդելու վիճակին մէջ է՝ այդ տեսակ թիւրիմացութիւններ փարատելու համար։ Այդ յանձնաժողովը մի միայն կազմուած է՝ պատերազմը շարունակելու եղանակը եւ միջոցները ուսումնասիրելու համար։ Այդ յանձնաժողովին անդամներուն մէջ արտաքին գործոց Նախարարութենէն ներկայացուցիչներ չկան, ինչպէս ծանուցուած էր հաղորդութիւն մը տալու այն զրոյցին թէ վերագրեալ յանձնաժողովը թշնամութեանց դադարման համար կազմուած է, ինչպէս կը պնդեն Բեդերսպուրկ գտնուող օտար թղթակիցները։ Ռուս թերթը կը շարունակէ ըսելով թէ որոշուած կարծիքը որ կառավարութեան վարիչ շրջանակներուն ալ անդառնալի կարծիքը կը կազմէ, հետեւեալն է.— Պատերազմի սկիզբէն մինչեւ այսօր պատահած ռուսական անյաջողութեանց հակառակ, պատճառ մը չկայ ընդունելու որ պատերազմին շարունակութիւնը Ռուսիոյ համար անկարելի եղած ըլլայ եւ թէ ռուսական կայսրութիւնը ստիպուած ըլլայ ջանալ՝ Ճաբոնի հետ հաշտութիւն կնքելու։ Նովոյէ Վրեմիա խօսքը կ'աւարտէ ըսելով.— «Անօգուտ ու ծաղրելի բան մըն է մեզի պարտաւորիչ ընել ուզելը ամօթալի հաշտութիւն մը որուն բնաւ պէտք չունինք։ Կարող ենք, առանց վհատելու, այս պատերազմը տասը տարի շարունակել։»

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Վասիլթչիկով իշխանը Մոսկուայի կուսակալ անուանուած է։

— Բեդերսպուրկէն առնուած հեռագիր մը նայելով ռուս կառավարութիւնը մեծապէս կը յուսայ որ Ռոժէսթվենսքի ծովակալը յաղթական պիտի հանդիսանայ, որով ծովային գերակշռութիւնը ձեռք պիտի բերէ եւ պատերազմիկներուն կացութիւնը բոլորովին պիտի փոխէ։ Այդ նպատակով բացարձակ հրամաններ ղրկուեցան, որպէս զի Վլատիվոսթօք պաշտպանուի եւ այդ տեղը Ճաբոններուն ձեռքը չձգելու համար ամէն միջոց ձեռք առնուի։

— Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը 250 միլիոն ռուբլի յատկացուց՝ նոր մարտանաւերու շինութեան համար։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ԲԱՐԻԶ, 7 ապրիլ.— Անգլիոյ Թագաւորը, երէկ իրիկուն, Բիէրֆիթի կայարանը ժամանեց Բարիզի մօտ։ Հոն կը սպասէր Լուպէ Նախագահը, որ Էտուարտ Է.ի ձեռքը սեղմեց երկար ատեն։ Թագաւորը շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանսայի Նախագահին, զինքը դիմաւորելու եկած ըլլալուն համար։ Բաւական երկար տեսակցութենէ մը ետքը, Անգլիոյ Թագաւորը իր ուղեւորութիւնը շարունակեց, խուռն բազմութեամբ համակրական խանդավառ արտայայտութեանց մէջէն։

ՆԱՊՈԼԻ.— Իտալիոյ Թագաւորին տեսակցութիւնը Գերմանիոյ կայսեր հետ երէկ կէսօրին կատարուեցաւ Հոհենցոլերն զբօսանաւին մէջ, խիստ սիրալիր կերպով։ Տեսակցութեան ներկայ գտնուեցան Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Թիթթոնի, բարձրաստիճան պաշտօնատարներ եւ Հռոմի գերմանական դեսպանը։

ՀՌՈՄ, 6 ապրիլ.— Նաբոլիէն կը հեռագրեն թէ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը այս առտու նոյն քաղաքը ժամաներ է։ Զանազան նահանգներէ մեծ բազմութիւն մը եկած է, Գերմանիոյ կայսրը տեսնելու։ Իտալիոյ Թագաւորը Վիլհէլմ Բ.ի հետ ներկայ պիտի գտնուի հանդիսական ներկայացումի մը Սան-Քարլօ Թատրոնին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հռոմէն առնուած տեղեկութեան մը նայելով որոշուեր է որ Գերմանիոյ կայսրը Սիրակուսա գտնուած միջոցին, Միջերկրականի անգլիական նաւատորմէն մաս մը ղրկուի Գերմանիոյ կայսրը ողջունելու։

— Պոլայի մօտ իտալացի սպայի մը ձերբակալման լուրը հաստատուեցաւ։ Այդ սպան է Ճերոլամի Բէլլի տեղակալը Անքոնայի պահակազօրքէն։ Պոլայի բերդին պահակը ձերբակալեր է այդ սպան։ Վիէննայի եւ Հռոմի միջեւ բացատրութեանց բուռն փոխանակութենէ մը ետքը, սպան քաղաքային իշխանութեանց յանձնուեր է՝ իբրեւ լրտես ամբաստանուելով։

ԲԱՐԻԶ.— Ո՛չ կը հերքուի եւ ոչ ալ կը հաստատուի այն զրոյցը թէ Ֆրանսա ձեռք բերած ըլլայ Մարոքի ընդհանուր հեռագրաթելերու մենաշնորհը։

— Պ. Տէլքասէի եւ Մարոքի վերաբերեալ հարցապնդմանց հեղինակներուն միջեւ կատարուած տեսակցութեան մը հետեւանքով, այդ մասին կատարուելիք վիճաբանութիւնը անպայման ժամանակով յետաձգուեցաւ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ Նախարարապետ Պ. Կաուչ որ հազիւ ապաքինած էր [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— [illegible]

— [illegible]

ԲԱՐԻԶ.— [illegible]

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Եռանդ Ճատտէսի թ. 347

ՓԻԼԻԱԼՆԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

[illegible]

2 տարի պայմանաժամով պահեալ դրամներու համար տարեկան 100ին 3 ու կէս առ հարիւր [illegible]

[illegible]

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ
Société Producteur de France, Péra
Ֆրանսական արտադրող ընկերութիւն, Բերա
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, [illegible]

[illegible]

ԻԼԱՆ

[illegible]

Թ՛ի 22 մարտ 321 3—3

[illegible]

Թ՛ի 22 մարտ 321 1—3

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց փնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻ

ՊՈՒՇԷ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Փորթուկալի արքունիքներուն

1821ին հիմնուած տուն՝
Մարեօյլ-Սիւր-Էյի (Մառն) մէջ

Սոյն Շամբանի գինին պատրաստուած է Շամբանի գաւառին մէջ եղող Կոտտ ալգեմշակին առաջ բերած խաղողներէն։ Այդ ալգեմշակին արտադրութիւնները ընտիր են իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալօ Կ. Բասթա, Ղալաթիա, Թիճարէթ խան, Թիւ 38 կրկին։ 1—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ. բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ծլմաթիա	3500
Արմէնեան	10500	Իսդրիան	3500
Ցէսդրիան	10500	Իդալեան	3000
Լանգասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	3500
Ճօրճիան	8000	Անատոլուգիան	3500
Պօսդօնիան	8000	Ֆլավիան	250
Ֆլօրիտիան	8000	Լէսպիան	3000
Քալէտօնիան	3700	Մէմֆիս	900
Գանատեան	3700	Օբորթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիզպօն	8
Իպէրիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն [illegible] Ղալաթիոյ [illegible] համար [illegible] ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ,
13 20 50 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒ.ՑԻՆ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13800	Փաննոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վերիա	3229
Քամփանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիփրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	[illegible]	16

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
47 50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Փոստա Սօքաղը փողոց։ 14

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 Մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ - ԷՐԷԳԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Առաւ.
Գօնիա	մկն.	11 —
Գաշլըն խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէկլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ		621
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրովա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գաշլըն խան		12 6
Գօնիա ժմն.	իրիկ.	12 35

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. Ը
Զուտ փոխադարձ. հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ.
1903 Յունուար 1ին [illegible] գումարն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը ու որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տեղեկագրական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, համբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տեղեկագրական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ առանց յատուկ ապահովագինն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետոյ ապահովագիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իւրաւունք կորուստ կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգում, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ գործածուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Պոլիս Հուիթօլ խան — Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան — Ընդհանուր-Քննիչ գործակալաց
39—50 Ղալաթիա 22 Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԳՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսադլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԵՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՐԻԱՏԱՏՐԻՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բոստամ Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Ծանուր դիրք պիտի տրուի այն ենթիցին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 46—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1905 Մարտ 15էն սկսեալ ցնոր տնօրինութեան։ 1—10

Վոսփորէն կամուրջ

11 1 Գուզկ. Պէշիկթ. Իւսկիւտար
11 Չէնկ. արնվ. գրչ. չ կ. պէյլպ. օրթ.
11 Պէյք. բշպ. զանլ. ա հիսար. գնտ. պէշկթ.
12 Ա.հ սար գնտ, պէպ. վան. չէնկ պէյլպ. գուզկ. պշկթ.
11 Ենմ. մէզպ. պէյրտ. Թրպ. ենք.
11 50 Ենմ. սթն. միրկ. ր. հիսար պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկթ.
11 15 Գուզղ. սկիւտար.
12 15 պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. պէշկ.
1 չէնկ. պէյլպ. պէշքթ.
1 պէպ. արնվ. գրչ. օրթ պէշքթ.
1 15 Գուզկ. սկիւտար.
11 45 Ր.ա զվզ, Ենիմ. մէսր. պյքտ. Թարպ. ենք. սթ.ն. էմիրկ. պէ կ.
1 Ենք. սթն. միրկ. ր.ա հիսար. գնտ. պէպք, արնվ. գրչ. օրթ. պշիքթ.
1 30 Վնք. չէնկք. պէյլ. պէշքթ.
1 45 Գուզկ սկտ.
1 Մէսպ. պյքտ. Թարպ. այք. բշպ. չպք զա՝լ. ա.հսա. գնտ. պէշ.
2 0 ա. հիսար. գնտ. չէնկ պէյլ. գուզղ. պշկ.
1 15 Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենիք. սթն. միրկ. ր.հիսար. պ պ. պէշիք.
2 15 Արնվ. գրչ. օրթ. պշկթ.
3 Վնք. Չէնկ.Պէյլ. պէշիք.
3 15 Գուզկ. սկիւտ.
2 45 Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. պէշիկ.
3 30 Միրկ. ր. հիսար. պէպ. արն. գրչ. Օրթ. պէշկթ.
3 15 Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. պէյլպ. գուզկ. պէշկթ.
4 15 Վան. Չնկլ. պէյլ. պէշկ.
4 20 Ր.հիս. պէպ. արնվտ. գրչ. օրթ. պշկթ.
5 35 Գուզղ. սկիւտ.
3 40 Ր.ա.զավագ. Ենիմհլ. մսպ. պէքտ. Թարպ. ենիք. միրկ. ր. հիսար. պէպ. պէշիկ։
5 35 Ա.հիս. գնտ. պէպ. աբ վ, գ չ. օրթ. պշկ։
4 50 Թրպ.Պէյք. բշպ. չուպ. գնլ. ա.հիս. գնտ. պէյլ. պէշկթ.
6 15 Վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պշկթ.
5 45 Ենիմ. մէսրպ. պէյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գուրչ. օրթ. պշկթ.
7 40 Գուզկ. պէշիկթաշ։
8 Պէպ. արնվտք. վնիք. չնկլք. պլլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաշ։
8 Պէյքզ. բաշպ. չուպլ. զանլ. ա. հիսար. գնտ. պէպ.
8 ենմ. մէսր. պ.քտ. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. ր. հիսար։
8 14 Ր. ա. զավագ. մէսրպ. պէ յք. Թրպ. այք. բաշպ. չ ւպլ. զանլ. ա. հիսար. զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլպ. գուզ. պէշիկթաշ։
9 20 Միրկ. ր. ա. հիսար. զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. չէն. պէյլ. օրթ. գզկ. պէշկթ.
9 30 Ենիմ. մէսրպ. պէօյքտ. Թարպ. ենիք. սթէն. միրկ. ր. հիսար. պէպ. արնավտք. օրթ. պէշիկթաշ։
10 20 Պէյզ. բաշպ. չուպլ. զանլ. միրկ. ա.հիս. գնտ. պէշիկթաշ.
11 Ր. ա. հիսար. զանտ. պէպ. արնվտ. գուրչ. չէնկ. պէշիկ.
11 30 Վանիքէօյ։
11 40 Պէյլէրպէյ։
11 50 Գուզղ.
11 15 Ենիմ. մէսր. պէօյք. Թարպ. ենիք Մրկ. ր.հիսար. պէպ. արնվտ. գրչ. օրթ. պէշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր

11 45 Սկիւտար
12 Պէշկթ. սկիւտ.
11 50 Պէկ. ա. հիսար
12 45 Պէյզ. մէս.
12 10 Պէշկ. արնվ. պէպ.
12 15 Գզկ. օրթ. պէյլպ. չէնկ.
2 2 Գպթ. Իւսկ. գզկ. օրթաքէօյ վանիք.
1 30 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն.ենիք. Թրպ. պէօյք. մէս. ենմ. ր. ա. զավագ։
1 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա.հիս. զնլ. չպք. բշպ. պյքօզ.
2 30 Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ.
3 10 Գպթ. սկտ. օրթ. գուրչ. վանք.
3 15 Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. զանլ. չպուք. բշպ. պէ քօզ. Թարպ.
3 30 Պէշկթ. պէպ. ր. հիսար.
4 5 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. ր. հիսար միրկ. սթն. ենք. Թրպ. պէօյիւք. մէս.ենմ.
4 30 Գպթ. սկտ. օրթ. գուրչ. արնվ. պէպէք. ա.ր.հիս. միրկ. զանլ.սթն չպք. ենք բշպ պէյքօզ։
5 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ.վանիք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չուպ. բաշպ. պէյզ Թարպ. պէօյք. մէս. ենմ.
5 40 Պէշկթ. պէյլպ. չէնկ. վանք.
6 Գպթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Թրպ. պէօյք. ենիմ. ր. ա. զավագ
6 45 Պշկ. գուզկ. օրթ. Պէյլ. չէնկ. արնվ. վնիք. պ պէք
7 30 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէսպ. ենմ.
8 40 Պէպ. զանտ. ա. ր. հիսր. միրկ.
9 Պէյքօզ. Թրպ.
8 4 Պշկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար. զանլ. չպուք. բշպ. պէյքօզ.
9 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. ենք. Թրպ պէօյ. մէս. ենմ.
9 40 Պէշքք. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. զանտ. ա. հիսար
10 10 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս.
10 25 Պէշքթ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չըպուք. բշպ. պէյք. մէսպ. ր. ա. զավագը
10 30 Պշկ. պէպ. միրկ. սթն. ենք. Թրպ. պէօյ մէս. ենմ.
10 20 Սկիւտար. Գզկ.
10 50 պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք.
11 Պէշ կ. օրթ. Գո րչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Պէյք.
11 15 Պշկ. պէյլպ.
11 25 Սկիւտ. Գուզկ.
11 30 Պշքթ. միրկ. ենիք. Թրպ.պէօյք.մէս ենմ.
11 35 Պէշկթ. զանտ. ա. հիսար. զանլ. չպուզ. բաշպ. պէյքօզ
11 40 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ր.հիսար. միր. սթն. ենք.
11 50 Գուզ. պէյլ չէնկ. վանի. պէպ.
12 15 Պէշիք. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. ենիք.
12 20 Պէշկ. գզկ. պէյլ. չէնկ. արնվ.
12 25 Պէշկ. զանտ. ա. հիս. զանլ. բշպ. պէյք.
12 30 Ենք. Թրպ. պէօյք. մէս. ենմ.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 բուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Գարաքէօյ, Եաղի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառաֆ եւ Ռօզիտի, Շէյխիւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բահմիէ էֆ., չարշըի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մոտա Ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բերժոնց, Թիւ 13, Թինէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էգրէն Քէգմէջի, Թէվէքգիւլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Թօսէ,
Պէօյիւքտէրէ Ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիբա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Մինէիր պէյ, Թէրզիլէր խան, Թիւ 8 եւ 9, տաշլին յարկ։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 9—50

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ.-ամերիկ. շինուած ըլլալով, իրենց առաւելութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքանշան առած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եանը։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տանը։ 16 33—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գոզօ	3111	Մալթօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէբօ	3607	Գոնկօ	1906	Կրոտոնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարչէլլօ	3769	Սէբօ	1735
Արիօսօ	2277	Ծիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօրինօ	987	Հինտու	3725	Միլօ	1057	Սըլէրնօ	1203
Գորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Համլէթ	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնոն	841	Տիտամօ	514	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թօրինօ	3327
Գըֆֆաօ	448	Էկօ	2464	Իտալօ	5140	Օթէլլօ	4160	Թոլէտօ	1470
Քէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժ..նօ	1080	Օն աբէօ	4036	Թորբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1341	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	3307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քոմօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքագօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրն.	2396
Սըմէքօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանթօ	2272	Րիկոլէթօ	1663	Եէտօ	1353
Քիլօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1843	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Գիկանօ	1243	Լուսէրնօ	8	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Թալլօ չոգենաւը, նաւապետ Թօրն։
Սիբիօ չոգենաւը, նաւապետ Մթըրթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։
Քլարօ չոգենաւը, նաւապետ Պէլլինկ, ամսոյս 12ին։
Ալէքօ չոգենաւը, նաւապետ Հիլ, ամսոյս 19ին։
Ալէբբօ չոգենաւը, նաւապետ Րէյսըրա, ամսոյս 30ին։
Դիմել առ Գործակալն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 15—50

CIE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Մարտ

Գշ. 22|4	Իզմիր, Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ եւ Սուրիոյ նաւահան. գիծերուն մեկնող չոգենաւին հետ։
Գշ. 22|4	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասունտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 23|5	Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ. 24|6	Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խերսոն-Նիկոլաեւ, Խերսոն-Ազով, Օտեսա-Բէրտան, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու նաւերուն հետ։
Եշ. 24|6	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր. 25|7	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպօլի, Պէյրութ, Եաֆա, Փօռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 26|8	Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։

10—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ապրիլ 11ին Անատոլի, Սեւ ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Ապրիլ 11ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բուրգի համար 200 ֆր։
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ. » Բուրգի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 10 50 Ֆ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բռամէզ	300	Թիպէս	2500
Ամէնիս	3000	Նէքթիս	2409
Թէպէյեա	3000	Օսա րիս	2250
Քէօնօբոլ	3000	Պէրա	2250
Ֆարօս	3000	Ֆինիս	2000
Օս անիս	3 0	Կասըրնի	1500
Մագիտոնիս	2500	Էօրէյէտ	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 6—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 223 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քըզըք	»	12	45
12	5	» Սաբունճը Պունար	»	12	3
12	59	» Ալթընթաշ	»	11	7
1	41	» Չէքիրլէր	»	10	23
2	41	» Տէօյէր	»	9	35
3	10	» Իհսանիյէ	»	8	50
3	34	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլըկէօլ Համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	6	50
6	6	» Չայ	»	6	3
6	51	» Իսհագլը	»	5	10
7	15	» [illegible]	»	4	45
7	46	» Աք Շէհիր	»	4	23
8	18	» Աղարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Ջավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	» Իլկին	»	2	38
10	25	Գատըն-Խանը	»	1	39
11	20	Հօրօզ-լու	»	12	57
11	52	» Մէյրամ	»	12	17
12	52	» [illegible]	»	11	12
1	30	ժմն. Գօնիա	մկն.	10	30
իրկն.				առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	10	—
12	44	» Աք Պունար	»	9	18
1	24	» Ալփու Քէօյ	»	8	46
2	4	» Պէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	» Սարըքէօյ	»	7	1
3	58	» Պոլէր	»	6	4
4	35	» Սասիլէր	»	5	27
5	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	» Բօլաթլը	»	4	16
7	21	» Մալը Քէօյ	»	2	49
8	15	» Սինճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմն. Էնկիւրի	մկն.	1	—
իրկն.				առաւ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ				ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ			
Թ. 322 խառն Առաւօտ		Թ. 324 խառն Իրիկ.			Թ. 321 խառն Առաւ.		Թ. 323 խառն Իրիկ.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.		ժ.	վ.	ժ.	վ.
1	5	11	15	մկն. Ալայունտ ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմն. Քէօթահիա մկն.	12	10	10	15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ				ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ 426 Թ.		Թ.	
Թ. 425 խառն Առաւօտ		Թ. խառն Իրիկուն			խառն Իրիկուն		խառն Առաւօտ	
ժ.	վ.	ժ.	վ.		ժ.	վ.	ժ.	վ.
5	36			մկն. Ատա-Պազար ժմն.	7	25		
5	54			ժմն. Համիտիէ մկն.	7	7		